

Förtjusande Kulturens fadderbarn

En beskrivning av tjänsten
Kulturens fadderbarn i
Helsingfors

Helsingfors

Förtjusande Kulturens fadderbarn

En beskrivning av tjänsten Kulturens fadderbarn i Helsingfors

Tjänsten Kulturens fadderbarn erbjuder alla barn som bor i Helsingfors och som är födda 2020 eller senare, möjligheten att bli fadderbarn till en eller flera kulturorganisationer. Vilken kulturorganisation som blir fadder bestäms enligt barnets födelseår. Faddrarna bjuder in barnet och en närstående vuxen till minst två gratisevenemang som är anpassade till barnets ålder varje år, fram till dess att barnets åldersgrupp börjar skolan.

Barnen bjuds in att delta via barnrådgivningen.

Tjänsten syftar till att stärka välbefinnandet hos familjer och barn, både genom kulturens bevisade effekter för välbefinnande och genom att familjerna ges en möjlighet att träffa andra i samma livsskede. För fadderorganisationerna inom konst, kultur och idrott utgör programmet en plattform för samarbete. Aktiviteterna önskas också främja känslan av gemenskap bland stadsborna och motverka segregation mellan olika stadsdelar och grupper av invånare.

Konceptet Kulturens fadderbarn bygger på två liknande projekt som Helsingfors stadsorkester genomfört med barn födda år 2000 och 2012. De deltagande familjerna gav projektet mycket gott betyg och ansåg bland annat att det hade stärkt familjens välbefinnande och ökat deras intresse för kulturaktiviteter.

Redaktör: Ulla Laurio

Redaktionsgrupp: Annika Kukkonen, Mirka Nokka, Anu Ojanen och Anna Rosendahl

Layout: Petteri Mäntysaari Mainostoimisto KMG Turku

Fotografier: Kulturens fadderbarns fadderorganisationer

Illustrationer: Raquel Benmergui

Språkgranskning: Anne Sandström

Visuellt utseende av Kulturens fadderbarn: N2 Albiino

Utgivare: Helsingfors stads kultur- och fritidssektorn 2024

Webbplats: julkaisut.hel.fi

Tryck: Grano

ISBN: 978-952-386-537-2

ISBN onlineversion: 978-952-386-540-2

Innehåll

Förord	4
Kulturens fadderbarn - gör skillnad <i>Tuula Haavisto</i>	4
För barn, familjer, kulturfaddrar och hela staden	5
Kulturens fadderbarn främjar glädje, gemenskap, samarbete och jämlikhet	6
Vi tackar, Marianne och Luna <i>Marianne Turtio</i>	10
Kultur är både gym och lekplats för småbarnens hjärna <i>Minna Huutilainen</i>	11
Ett nytt partnerskap mellan konstorganisationerna och staden <i>Mari Männistö</i>	12
Babypuré och skådespel <i>Timo Riitamaa</i>	13
I framtiden hoppas jag få se ett Finland där varje barn är stolt över sin bakgrund och känner sig välkommet <i>Hamdi Geddi</i>	14
Kulturmedvetna aktiviteter stärker familjens välbefinnande <i>Marja Laine</i>	15
Kulturens fadderbarn ger ett kulturellt perspektiv på barnrådgivningens verksamhet <i>Leena Marila, Tiia Konttinen och Monica Lindberg</i>	16
Ett nytt museum växer fram tillsammans med fadderbarnen <i>Hanna Kapanen och Arja-Liisa Kaasinen</i>	17
Med kultur blir många en <i>Pasi Saukkonen</i>	18
Det krävs en hel by för att uppfostra ett barn... <i>Hanna-Mari Peltomäki</i>	19
Helsingfors stadsorkesters projekt bakom Kulturens fadderbarn	20
Helsingfors stadsorkesters gudbarn 2000 <i>Helena Ahonen</i>	21
Helsingfors stadsorkesters gudbarnsprojektens innehåll och pedagogiska idé <i>Eve Alho, Satu Sopanen och Annika Kukkonen</i>	22
Helsingfors stadsorkesters gudbarnsprojekt förtrollar och berör <i>Etta Partanen</i>	23
Mot framtiden.....	24
För alla <i>Tommi Laitio</i>	25
Beskrivning av verksamhetsmodellen för Kulturens fadderbarn	26
Kulturens fadderbarn som organisation.....	27
Kulturens fadderbarns fadderorganisationer	28
Verksamhetens finansiering.....	30
Kontakten med familjerna.....	31
Avgiftsfrihet, samarbete över sektorsgränser och kulturellt ansvar möjliggör jämlikhet	32
Gemensam utveckling.....	34
Kulturens fadderbarns värderingar och pedagogiska stegmärken	36
Främjandet av mångfald	42
Vems kultur?.....	44
Hållbar utveckling och barnens delaktighet i utvecklingen av verksamheten	46
Värderingarnas förverkligas - Måttstock och Bättrande observation.....	47
Om skribenterna.....	50

Förord

Kulturens fadderbarn - gör skillnad

Tuula Haavisto, Helsingfors stads kulturdirektör emerita, som tog initiativet till utvidgningen av programmet Kulturens fadderbarn

Många dussin klara ögonpar rullar förvånat när en tuba dyker upp - och vilka ljud den gör! I orkesterns workshops kan du själv spela, om inte en tuba, så ett instrument som passar i barnens händer.

Och Yalla! verkstädernas övergång till Kalevalaverkstäderna sen då?! I Yalla! verkstäderna fick barnen prova på olika arabiska instrument. Ett av dem, qanun (finska för ”sträng”), var som en konsertkantele. Orsaken till detta blev tydlig i de följande Kalevala-verkstäderna: stränginstrumentet har rest genom århundradena och Europa till Finland och är hos oss känd som kantele.

I dessa verkstäder lär och upptäcker föräldrar och barn tillsammans på många olika sätt: de får lyssna på berättelser och musik, dansa och spela roller. Barnen blir också förtjusta när de blir smekta med en fjäder medan de hör på om hur Lönnrot samlade historier och skrev ner dem med en fjäderpenna - vilket skapar kulturella upplevelser för alla sinnen.

Ögonblick från små barns liv, deras första personliga kontakt med kultur. Det har erbjudits åt 0-6-åringar i Helsingfors sedan år 2000, då Helsingfors var Europas kulturhuvudstad. I början fick barn födda 2000 och 2012 komma med, som stadsorkesterns gudbarn. Från och med 2020 har alla barn som är födda i Helsingfors erbjudits möjligheten att bekanta sig med kultur två gånger om året ända tills de börjar skolan. Årskullarna har skilda kulturfaddrar. Med finns aktörer från teatrar, musikinstitutioner, cirkus, museer och andra kulturarvsaktörer till bibliotek och representanter för idrottskultur.

Medryckande kulturstunder fungerar som motvikt till digitalisering och den i tider av sociala medier hotande isoleringen och ensamheten. Verkstäderna fokuserar på gemensamma aktiviteter, inte på selfies! Livekultur handlar om att vara i den verkliga världen, i samma utrymme som artisten, presentatören, museiföremålet eller med något annat kulturellt fenomen.

Projektet var väl förberett. Värderingarna formulerades gemensamt och var tätt kopplade till verksamheten. Man återkommer till dem ständigt när nya situationer uppstår. Den mångkulturella delen skapades tillsammans med representanter för olika kulturella grupper. Det är viktigt för familjerna att kunna identifiera element ur sin egen kultur i utbudet. Denna del av projektet har varit en nyttig erfarenhet för de deltagande kulturinstitutionerna.

Under brainstormingfasen ägnades särskild uppmärksamhet åt hur man kan involvera de familjer som inte är bekanta med kulturaktiviteterna. Det är därför särskilt glädjande att i texterna i denna bok kunna läsa att många av de metoder som utvecklats i Kulturens fadderbarn också är användbara för att nå nya målgrupper på bredare front.

Kulturens fadderbarn skulle inte existera i sin nuvarande form utan de två tidigare omgångarna med Helsingfors stadsorkester. Erfarenheterna från dessa var en nödvändig förutsättning för expansionen. Orkestern hade redan stött på en mängd olika situationer som man annars inte skulle ha kunnat beakta i planeringen. De delade också generöst med sig av sina erfarenheter tack vare Annika Kukkonen, ansvarig för publikarbete, och de andra orkestermedlemmarna!

Framgången för kulturens fadderbarn har inte annars heller fötts från intet. Motiveringen av tiotals aktörer, många av dem under flera års tid, och att skapa och hålla konceptet tillräckligt enkelt för familjer och deltagande institutioner är ett mästerverk av nätverkande och grundarbete. Ett stort tack till projektledaren Ulla Laurio, producenten Anna Rosendahl och hela Helsingfors stads kultur- och fritidsteam för att ha lagt detta fantastiska pussel! Tack också till alla andra inblandade aktörer, till att börja med barnrådgivningarna - jag hoppas och tror att de är lika mycket mottagare av det här projektet som barnen och familjerna. Jane and Aatos Erkkos stiftelse har bidragit med viktigt ekonomiskt stöd, och jag vill rikta ett varmt tack till dem!

Summa summarum: Efter att ha läst artiklarna, faktabladen och diskussionsinläggen i den här boken kan jag konstatera att konceptet har visat sitt värde även i en bredare version. Många mål har redan uppnåtts under dessa första år av 2020-talet. Inte undra på att fadderbarnsidén nu sprider sig till andra städer. Slutligen vill jag göra en framtidsspaning: det kommer inte att dröja länge innan konceptet med Kulturens fadderbarn vinner ett internationellt kulturpris - och det med all rätta..

För barn, familjer, kulturfaddrar och hela staden

Självuttryck, kreativitet och upplevelser är viktiga för barnens utveckling. Kulturens fadderbarn främjar barnens rätt att delta i all kultur- och konstliv och bidrar för sin del till att ge stadens yngsta medborgare lämpliga och lika möjligheter till kulturella och konstnärliga aktiviteter samt rekreations- och fritidsverksamhet.

I september 2024 fick Helsingfors stad utmärkelsen "Barnvänlig kommun" av UNICEF Finland. Aktörerna i Kulturens fadderbarn har inte bara erbjudit fantastiska upplevelser, utan också utvecklat sina aktiviteter till mer tillgängliga för familjer med olika språk- och kulturbakgrund. Arbetet har också utvecklat små barns delaktighet och observationen av den.

Barnets och den närstående vuxnas gemensamma tid, interaktion och de känslomässiga upplevelserna är värdefulla och de möjliggörs av de många faddrarna – tack för det.

Pirjo Mattila

Utvecklingsspecialist, samordnare för UNICEF barnvänlig kommun

Vad vi hörde från hälsoskötarna på barnrådgivningen:

Hela idén är UNDERBAR; föräldrarna tycker om det och det är verkligen trevligt att berätta för de nyblivna föräldrarna om denna "gåva". TACK!

Riktigt bra mottagande, tack så mycket för samarbetet! Familjerna har varit mycket glada och rentav sett fram emot detta.

Föräldrarna är oftast väldigt glada över inbjudan, toppen!

Kulturens fadderbarn främjar glädje, gemenskap, samarbete och jämlikhet

Under våren 2024 var cirka 70 % av barnen födda 2020, 2021 och 2022 registrerade som Kulturens fadderbarn. Drygt 22 % av deltagarna i programmet hade ett annat modersmål än finska, svenska eller samiska, vilket är en högre andel än genomsnittet i befolkningen. Familjernas nöjdhet med evenemangen ligger i genomsnitt på 4,6 av 5. Programmet är ett samarbete mellan staden, kulturaktörerna och stiftelsen.

År 2024, då fem av sju åldersgrupper har varit involverade, har totalt 880 Kulturens fadderbarn evenemang ordnats, med 21146 deltagande fadderbarn med sina vuxna, dvs. totalt 42292 deltagare.

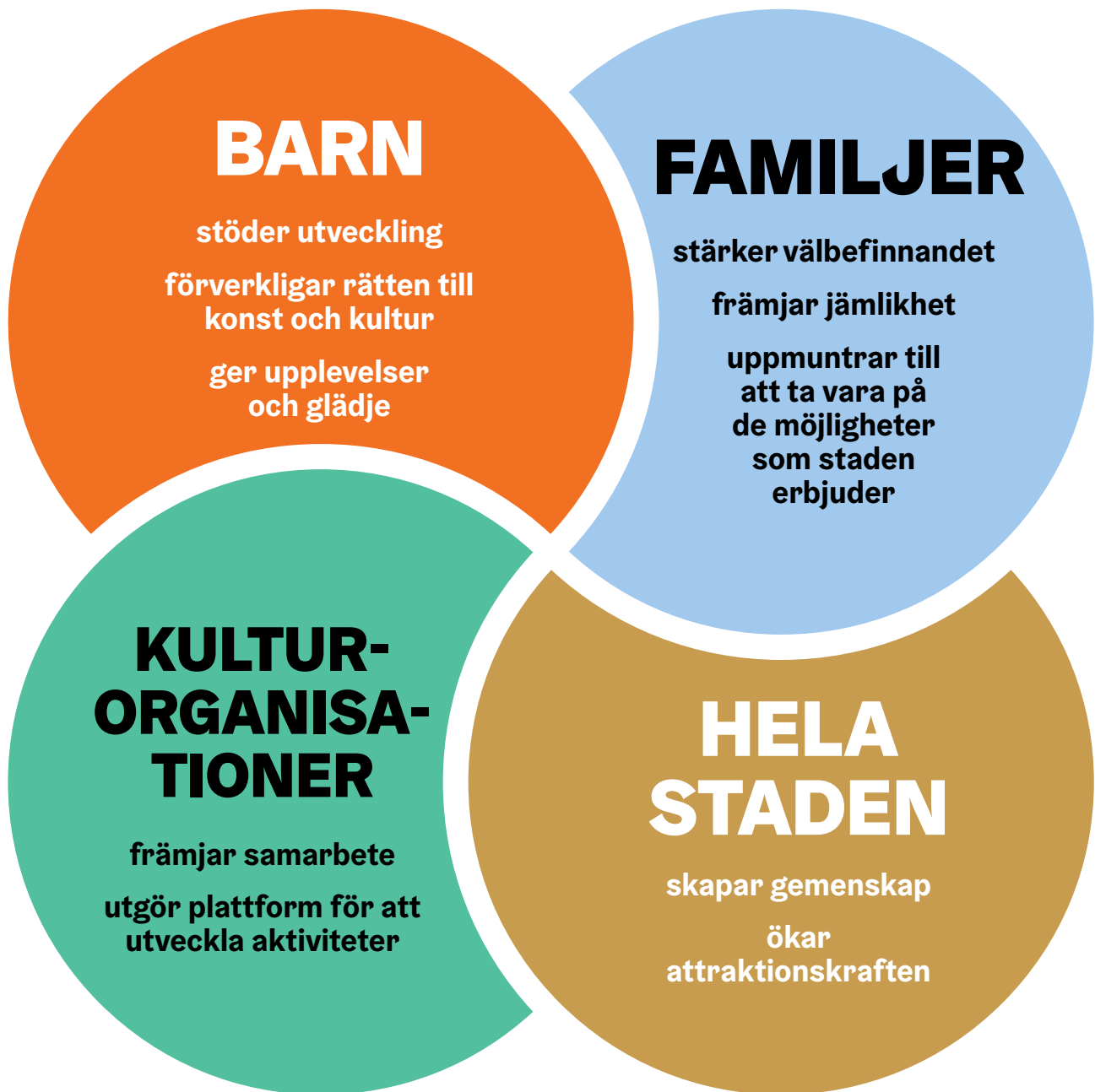
För information om verksamhetens kostnader och kostnadsstruktur, se avsnittet om finansiering av verksamheten på sidan 30.

Verksamhetens effekter beaktas ur barnens, familjernas, kulturorganisationernas och stadens perspektiv

Kulturens fadderbarn berör barn, deras familjer, de kulturorganisationer som är faddrar och staden som helhet.

Kulturens fadderbarn förverkligar varje barns rätt till konst och kultur (FN:s konvention om barnets rättigheter) och stöder barnens utveckling genom konst, kultur och idrott. Det stärker familjens välbefinnande, främjar integration och jämlikhet och uppmuntrar familjer att ta vara på de möjligheter som staden erbjuder. Det främjar samarbetet mellan de inblandade kulturaktörerna och erbjuder en plattform för utveckling av aktiviteterna till att bättre svara mot den snabbt växande mångfalden i staden. På stadsnivå skapar Kulturens fadderbarn en känsla av gemenskap som motverkar polarisering och segregation och ökar stadens attraktionskraft. Och viktigast av allt, Kulturens fadderbarn erbjuder barn och vuxna gemensamma upplevelser och glädje.

År 2019 publicerade Världshälsoorganisationen (WHO) en rapport (Fancourt & Finn 2019) som sammanställde mer än 900 forskningsrapporter om konstens och kulturens inverkan på välbefinnandet. I rapporten konstateras att deltagande i konst- och kulturaktiviteter som mottagare eller aktör, kan förebygga eller till och med behandla, ett brett spektrum av fysiska och psykiska sjukdomar. WHO rekommenderar därför att man säkerställer tillgängligheten och tillgängligheten till olika konst- och kulturtjänster för alla människogrupper.

Jämlikhet, effektfulla fadderbarneevenemang och verksamhetens ständiga utveckling som utgångspunkt

Möjliggöra jämlikhet

Det väsentliga med tanke på jämlikheten för familjer är att aktiviteterna inom ramen för Kulturens fadderbarn är kostnadsfria för familjerna och att familjerna bjuds in att delta på barnrådgivningen, där man möter mer än 99 % av barnfamiljerna. Strävan efter jämlikhet väcker dock en mängd andra frågor.

Hurdan borde fadderverksamheten vara, så att både gamla helsingforsare som redan känner Helsingfors som sitt hem och nya invånare som flyttar in till staden från andra delar av Finland eller världen, kan ta den till sig? Hur bryter vi ner socioekonomiska barriärer? Hur kan man i kulturevenemangen skapa en känsla av gemenskap som motverkar segregation och polarisering i en stad med allt mer mångfald?

Kulturfaddrarnas gemensam nätplattform följer med antalet barn registrerade som Kulturens fadderbarn, deras bostadsområde (postnummer) och de språk som talas i hemmet. Siffrorna

jämförs med det totala antalet barn som bor i området, de språk som talas och områdets socioekonomiska status.

Även om andelen familjer med ett annat modersmål än finska, svenska eller samiska är högre än i resten av befolkningen, bör det noteras att siffran är mycket hög i familjer där engelska eller andra språk av europeiskt ursprung talas och sorgligt låg i familjer där man talar arabiska eller afrikanska språk. Det kan också noteras att de mest välbärgade områdena i staden har en hög andel Kulturens fadderbarn jämfört med områden med lägre inkomster. I vissa områden med genomsnittlig eller högre inkomst än genomsnittet är mer än 90 % av barnen som föds 2020 och därefter registrerade som Kulturens fadderbarn, jämfört med de lägsta 40 % i områdena med lägst inkomst.

I diskussioner med familjer runt om i Helsingfors på frågan om hinder för deltagande har vikten av uthållighet och tålamod kommit fram. Det tar tid att bygga upp ett förtroende och ändra vanor, och processen går i båda riktningarna. Barn och kulturorganisationer som möts med ett öppet sinne på Kulturens fadderbarns evenemang påverkar varandra. Samtidigt som kulturaktörerna ger barnen upplevelser, förändrar barnen kulturorganisationerna. Dialogen mellan olika grupper av människor och olika kulturaktörer fortsätter. Även om verksamheten ännu inte verkar nå ut till alla barnfamiljer kan man säga att förutsättningarna för verklig jämlikhet finns.

För mer information om jämlikhet och hur man främjar den, se avsnittet om [Avgiftsfrihet, samarbete över sektorsgränser och kulturellt ansvar möjliggör jämlikhet på sidan 32](#).

En gemensam förståelse för vad kvalitet består av, stärker effekten av Kulturens fadderbarns evenemang

För att stödja barns utveckling måste evenemangen vara av hög kvalitet och anpassade till barnens ålder och utvecklingsstadium. De ska stärka samspelet mellan den vuxne och barnet och ge idéer till kreativa aktiviteter efter evenemangen. De konst-, kultur- och idrottsorganisationer som anordnar evenemangen har gemensamt utvecklat och åtagit sig att följa verksamhetens värderingar och pedagogiska stegmärken. Dessa värden fungerar som kriterier mot vilka kvaliteten på evenemangen kan betraktas. [För värden och stegmärken, se sidan 36](#).

Efter varje evenemang skickas ett responsformulär till de deltagande familjerna. Under hela aktiviteten har vitsordet i genomsnitt varit cirka 4,6/5, vilket tyder på att evenemangen varit lyckade. [Mer om responsundersökningen i kapitlet Kontakten med familjerna på sidan 31](#).

Vid sidan av responsen utvärderas evenemangens kvalitet också med hjälp av en metod för bättrande observation som kulturfaddrarna utvecklat tillsammans. Faddrarna deltar i varandras evenemang och observerar organisering, innehåll och deltagarnas reaktioner med hjälp av en uppsättning frågor som utvecklats tillsammans. [Bättrande observation på sidan 47](#).

Kontinuerlig utveckling

Tjänsten Kulturens fadderbarn är en plattform och en struktur med vars hjälp konst-, kultur- och idrottsaktörerna utvecklar sin verksamhet tillsammans. Genom att dela med sig av sin expertis stärker de alla sina kunskaper om småbarnspedagogiken. Aktörerna finner också allt bättre metoder för att möta den snabbt växande mångfalden i staden.

Varje år ordnas en serie evenemang för samutveckling, vars teman väljs enligt aktörernas intressen och de bredare fenomenen i staden och i samhället. Resultaten av samutvecklingsmötena sammanfattas i skriftlig och visuell form och delas med alla kulturfaddrar.

I takt med att fadderbarnen växer kommer den information och respons de ger också påverka utvecklingen av verksamheten allt mer. De första fadderbarnen som föddes 2020, fyller år 2024 redan fyra år!

För mer information om samutveckling och samutvecklade dokument, se kapitlet [Gemensam utveckling på sidan 34](#). Mer om barns delaktighet i utvecklingen av aktiviteterna på sidan 46.

**Kulturens fadderbarn
evenemang tar hänsyn till
kulturellt ansvar.**

**Evenemangen är avgiftsfria för
familjer och ordnas i olika delar
av Helsingfors.**

**Kulturens fadderbarn ger alla
familjer tillgång till kulturens
välgörande effekter.**

Vi tackar, Marianne och Luna

Marianne Turtio, mamma till ett fadderbarn som föddes 2021

Jag fick broschyren om Kulturens fadderbarn på min barnrådgivning när min nuvarande treåring var två veckor gammal. Jag anmälde genast mitt barn som Kulturens fadderbarn och vi har deltagit aktivt i evenemangen ända sedan början. Vår faddergrupp är teatrar och vi har besökt föreställningar över hela Helsingfors, bland annat i Nordhuset, Stoa, Q-teatteri och Nationalteatern. För oss har dessa stunder varit minnesvärda. Jag kommer alltid att minnas mitt barns första föreställning på Dockteater Sampo. Det var rörande att se hur mitt barn tittade på föreställningen om bollen Pipu och förundrades över den musikaliska världen. Hemma lekte vi med den lilla bollen i många månader och barnet kunde snart själv säga "Pipu".

Jag upplever att mitt barn genom dessa besök utvecklar en speciell relation till både teatergrupper och evenemangsplatser. Jag ser verksamheten Kulturens fadderbarn som ett sätt att skapa en livslång relation för barnet, inte bara med konsten utan också med faddrarna. När fadderverksamheten en gång tar slut är det lätt för oss att fortsätta gå på de teatrar vi känner till. När mitt barn är vuxet kan hen gå till samma ställen utan mig. Jag hoppas att alla som organiserar ett fadderevenemang förstår vilken unik möjlighet detta är, inte bara för familjen, utan också för kulturfaddrarna och de aktörer som ställer upp.

För mig och mitt barn innebär fadderevenemangen kvalitetstid tillsammans och en chans att verkligen få kontakt mitt i en stundtals hektisk vardag. Mitt barn och jag brukar gå och äta före föreställningen och prata om vart vi är på väg. Det är underbart att låta sitt barn bekanta sig med olika platser och uppleva kultur. Det är intressant att se vart hens uppmärksamhet riktas, vad hen blir upphetsad över och vad som får hens ögon att tindra. Det är härligt att skratta tillsammans, att kramas när någonting är spännande och att tillsammans lära sig hur man med konst kan lära sig att förstå och hantera sina egna känslor.

Nyligen såg vi Q-teatteris och Kuskit Companys föreställning Superkehot om kroppskänedom, som förbluffade mig som förälder, både konstnärligt och pedagogiskt. Redan i lobbyn hittade vi litteratur om kroppskänedom och barnböcker i ämnet, som vi fördjupade oss i medan vi väntade på att föreställningen skulle börja. Själva föreställningen var insiktsfull och baserad på en treårings erfarenhetsvärld. Mitt barn skrattade och levde sig in i föreställningen. Föreställningen gjorde det lätt för oss att diskutera många pedagogiska frågor hemma. Programbladet innehöll information för den vuxne och en övning för barnet, där vi färglade kroppen på bilden med grönt för de ställen som barnet tyckte om att bli rörd vid och rött för de ställen som barnet inte tyckte om att bli rörd vid. Genom övningen som vi gjorde tillsammans vid kvällsmåltiden lärde jag mig mycket om mitt barn och hennes gränser. Det här är ett bra exempel på hur högklassig barnkultur och konst kan stärka både relationen mellan barn och vuxen och vår förståelse för världen i stort.

När vi går och ser föreställningar som mitt barn njuter av, uppmuntrar det mig att ta med mitt barn på andra kulturevenemang. Hen har blivit en mycket skicklig teaterbesökare. Det är genom aktiviteter som Kulturens fadderbarn som vi kan bjuda in nya generationer helsingforsare att skapa ett livslångt förhållande till konst och kultur.

Det är fantastiskt att gratis och högklassiga konstupplevelser erbjuds till stadens invånare oavsett deras sociala och ekonomiska situation, så att ingen behöver gå miste om att uppleva konst. Jag hoppas att så många familjer som möjligt från olika bakgrunder hittar Kulturens fadderbarn aktiviteter. Teater och konst förenar och det skulle vara underbart att se hela det mångkulturella spektrumet Helsingfors barnfamiljer i publiken.

Min treåring satte ord på vår gemensamma känsla efter ett fadderbarn-evenemang nyligen: "Jag skulle vilja ge det här en berömstjärna". Förutom föreställningen vill jag att detta barns beröm når hela programmet Kulturens fadderbarn.

Kultur är både gym och lekplats för småbarnens hjärna

Minna Huotilainen, professor, Helsingfors universitet

När man på 1990-talet fick de första resultaten om musikens effekter på hjärnan blev det startskottet för en helt ny riktning inom hjärnforskningen: alla ville veta hur det kunde vara möjligt att musiken utvecklar hjärnan så starkt. Tre decennier av noggrann forskning har visat att barn som deltar i flera olika musikaktiviteter utvecklar sin förmåga att uppfatta och producera ljud och lära sig ord, att fokusera sin uppmärksamhet, att känna igen och uttrycka sina känslor och att samarbeta med andra barn. Den finska musiklekskolan är världsberömd, och i Finland tar man med barnen på konserter och öppnar dörren till musikupplevelser för dem. Detta är unikt i världen - låt oss fortsätta med det.

Andra områden inom kultur har inte forskats lika mycket med hjälp av hjärnforskningsmetoder, men vi vet av studierna att barn utvecklar visuomotoriska färdigheter och samarbetsförmåga när de är delaktiga i kultur. Att uttrycka sig, att kommunicera sin egenart till andra och att bidra med egna idéer till ett gemensamt projekt är viktiga sociala färdigheter för barn och viktiga nyckelfärdigheter i arbetslivet för oss vuxna.

Det är därför inte konstigt att deklARATIONEN om barnets rättigheter kräver att barn ska ha rätt att delta i kultur. Kultur är en plattform för samhällsdebatt och tankar och alla borde ha möjlighet att delta i samhällets utveckling. Men kultur är mer än så - människans långa kulturtradition sträcker sig från grottmålningar och berättelserna vid stenålderns lägereldar, sånger och danser till dagens teater, opera, konstmuseer, bibliotek och konserter.

Vi finns till som nation eftersom vi har bastun, Sibelius, Saariaho och Väinö Linnas verk, men också teckningar, berättelser och dansvideor från barn födda på 2010-talet. När vi involverar barn i kulturen på ett sätt som passar dem, blir deras tänkande och erfarenheter en del av den kedja som omfattar hundratals generationer, och som de också aktivt kan delta i och bidra till. Kultur ropar inte *Rätt!* eller *Fel!* utan frågar *Tänk om? Ska vi pröva? Vågar du?* och ger därför barnet frihet att agera och medel för kreativitet. Och som en bieffekt ger det också kognitiva fördelar när det gäller att utveckla barnets uppmärksamhet, språk och emotionella färdigheter. Med andra ord, låt oss släppa barnen att fritt engagera sig i kulturella aktiviteter.

Dockteater Sampo's evenemang
Kaninen och det mirakulösa
molnet för barn födda 2021

Avbildad Anne Lihavainen, Satu
Lankinen och Elina Vehkaoja.
Bild Uupi Tirronen

”

En underbar föreställning, enligt barnet, och det bästa var sången. Det här fadderbarnsprojektet är verkligen jättebra, det är underbart att kunna njuta av teatern med sitt barn. På det här sättet får man se föreställningar som man förmodligen inte skulle gå på annars.

Ett nytt partnerskap mellan konstorganisationerna och staden

Mari Männistö, kulturdirektör i Helsingfors stad

Helsingfors vision 2030 för konst och kultur och den därtill hörande strategin för kulturtjänster betonar stadens roll som möjliggörare och sammankallare av konst och kultur. Kulturens fadderbarn lever upp till detta mål på ett idealiskt sätt. Tillsammans har staden, konstorganisationer och yrkesverksamma inom barnfostran och utveckling definierat de värderingar och pedagogiska riktlinjer inom vilka utövarna skapar fängslande upplevelser, medan staden koordinerar och möjliggör. För finansieringen ansvarar dessa tre: staden, stiftelsen och organisationerna. I en sådan trygg struktur kan kreativitet och expertis blomstra, korsbefruktas och bära frukt, både när det gäller yrkeskunskaper och barnfamiljers välbefinnande.

Det som en gång började med ”djupa ändans” konstinstitutioner har inspirerat andra aktörer som har potential att bidra till barns välbefinnande att engagera sig. Senast i raden är aktörerna inom fysisk aktivitet: kreativ rörelse och kroppslig gestaltning passar bra ihop med Kulturens fadderbarn. Nu år 2024, är ett 30-tal fadderorganisationer engagerade med hjärta och kompromisslös professionalism, och antalet växer: nya aktörer som är villiga att ta på sig ett långsiktigt åtagande - och att utmana sig själva professionellt - ansluter sig. Genom ett öppet och nyfiket samarbete har kompetensen inom barnkultur i Helsingfors förstärkts och efterfrågan på barnkultur har ökat i takt med att utbudet har vuxit.

Helsingfors förändras och mångfalden ökar hela tiden. I Kulturens fadderbarn möter konst-, kultur- och idrottsaktörer alla slags barnfamiljer i Helsingfors och får på så sätt en möjlighet att förstå och nå fram till framtidens publik. Det hjälper aktörerna att utveckla och planera sin egen verksamhet så att de är relevanta också för framtidens helsingforsare.

Dansens Hus evenemang
Taimisto (Plantgården)
för barn födda 2022

Bild Ilkka Saastamoinen

Helt fantastiskt! Föreställningen var imponerande även för en vuxen. Vi trivdes båda och utförandet var skickligt <3 TACK!

Babypuré och skådespel

Timo Riitamaa, kommunikations- och marknadsföringschef på Cirko

Cirko - Centrum för nycirkus rf, har främjat finländsk nycirkus sedan 2004. Vi verkar i Södervik i området kring det tidigare kraftverket och gasverket, vid foten av de historiska gasklockorna, i lokaler med två salar som är särskilt utrustade för cirkus. Cirko sysselsätter cirka 30 professionella cirkusgrupper och mer än 150 cirkusartister varje år.

Förutom att utveckla och presentera finsk nycirkus tar Cirko det bästa av internationell nycirkus till Finland, både i sina egna salar och hos samarbetspartners som Dansens Hus och Nationalteatern. Cirkos egna föreställningar når cirka 20 000 besökare per år, men före Kulturens fadderbarn var endast en liten del av dessa besökare barn.

Cirko är en av Helsingfors kulturfadder för barn födda 2022, tillsammans med Dansens hus, Dansteatern Hurjaruuth och Kabelmuseerna (Teatermuseet, Finlands fotografiska museum och Hotell- och restaurangmuseet). För Cirko har Kulturens fadderbarn varit ett viktigt samarbetsprojekt: det har gjort det möjligt att mångdubbla antalet verk riktade till familjepublik.

Verken för fadderbarnen väljs ut med beaktande av barnens utvecklingsstadium genom en öppen programutlysning. Cirko har inget eget konstnärligt team, utan artisterna är självständiga konstnärer. Förutom konstnärlig kvalitet och ekonomiska realiteter tar programvalen också hänsyn till föräldrarna. Förutom barnen vill vi att även de vuxna ska ha roligt. Det första verket - The Blind Gut Companys *Sjöstjärnans flygning* - spelades mellan 2022 och 2023 för bebisar och småbarn på Cirko och i kulturcentrum och i lekparker runt om i staden för cirka 1400 åskådare. Handsome Feet's *Babysphere* (ca 1400 besökare) var en inkluderande version av föreställningen *Colorsphere*, utvecklad för små barn under hösten 2023 och presenterad för lite äldre barn i säsongsprogrammet. Att involvera små barn var också inspirationen till *Lightsphere*, en upplevelseinstallation som engagerar alla åldrar och som sågs av nästan tusen personer bara under Konstens natt. Det senaste fadderbarnsverket är Recover Laboratory's *Den Hemliga ön*, som riktar sig till barn i förskoleåldern.

I början låg publiken på scenen, sedan deltog de på scenen och nu är fadderbarnen tillräckligt stora för att sitta med sina vuxna i publiken på upphöjda säten som är gjorda just för dem. Målet är att anpassa föreställningarna till Cirkos eget utrymme: när man väl har varit på Cirko är det lättare att komma tillbaka för att se och uppleva andra program.

Eftersom det är första gången vi gör detta på Cirko kommer vi efter varje föreställningsperiod med observationer från Cirkos personal, artister och feedback från besökare som samlats in av staden, diskutera hur vi till exempel kan finjustera föreställningstiderna efter barnens ålder. Det ges flera föreställningar per dag, vars tidpunkter anpassas efter barnens ålder och familjernas dygnsrytm. Besökarnas väg kommer också att finjusteras efter barnens ålder: nu flyttas bord och stolar undan för att ge plats åt barnvagnar i lobbyn, snart ska barnvagnarna bort och utrymmet tas över av lekstationer. Av rubriken på denna artikel att döma borde vi byta ut purén mot en ritvägg!

Med inspiration från projektet Kulturens fadderbarn och det nationella programmet Konsttestarna för åttondeklassisterna kommer Cirko från och med 2025 att ha ett helt familjeinriktat program: CirkOtus. CirkOtus kommer att innehålla tre familjevänliga verk i vårt säsongsprogram varje år, både på våren och hösten. Produktionerna 2025 är Catch av Usva Company, Company Kate & Pas's *Culinary Magic* och *Boxing* av Aura Company.

Genom att säkerställa en trygg kärnpublik gör projektet Kulturens fadderbarn på ett helt nytt sätt det attraktivt att skapa och presentera verk för en familjepublik. I Finland skapas och visas nu fler cirkusföreställningar för hela familjen än kanske någonsin tidigare. Inspirerad av dessa föreställningars popularitet har Cirko också utvecklat en förmedlingstjänst för verken genom vilken Helsingfors stads bidrag till barnkulturen ger glädje åt barn över hela Finland: familjer som njuter av konsten och som hittar vägen till kultur också i framtiden.

I framtiden hoppas jag få se ett Finland där varje barn är stolt över sin bakgrund och känner sig välkommet

Hamdi Geddi, Somalitoons

Somalitoons är ett familjeföretag som producerar tecknade filmer på somaliska på nätet. Som andra generationens invandrare, födda och uppvuxna i Finland, ser vi från första parkett hur viktigt språk och kultur är för att forma ett barns identitet.

Kulturella evenemang för barn i det egna samfundet har varit en dröm för oss, och jag var glad över att bli inbjuden till samutveckling av Kulturens fadderbarn. Jag höll en presentation om hur viktigt det är för minoriteter att känna till och upprätthålla sitt eget kulturarv. Den dagen föddes en mycket viktig kontakt. Vi satte igång och organiserade ett stort kulturevenemang för barn med somalisk bakgrund för första gången i Finland. Evenemanget väckte så stort intresse att vi under de kommande två åren ordnade totalt tre evenemang med sammanlagt över 1000 deltagande familjer. Genom lek och dans fick barnen möjlighet att upptäcka sin egen kultur, medan föräldrarna kunde umgås med andra familjer och dela med sig av sina erfarenheter. Kulturens fadderbarn satt på första parkett vid de evenemang som anordnades av Somalitoons och mötte många familjer med somalisk bakgrund. Vi vet att det tar tid att bygga upp ett förtroende mellan olika grupper, men evenemang som detta är ett steg i rätt riktning.

I framtiden hoppas jag få se ett Finland där varje barn är stolt över sin bakgrund och känner sig välkommet. På detta sätt främjar vi dialogen mellan olika kulturer. Det är viktigt att skapa trygga platser dit barnen kan komma och känna sig välkomna. Kulturens fadderbarn gör ett viktigt och progressivt arbete.

Jag är tacksam för vårt samarbete och för att vi kan fortsätta att möjliggöra evenemang där barn och familjer kan se rikedomerna i sin egen kultur.

Teater ILMI Ö. Ganska rund

Avbildad Maria Myllykangas.
Bild Matti Snellman

Kulturmedvetna aktiviteter stärker familjens välbefinnande

Marja Laine, PhD, verkställande direktör, Kultur- och religionsforumet FOKUS

Rätten till sin egen kultur är en grundläggande rättighet. Men upplevelsen av att vara utanför eller att riskera att bli diskriminerad finns också i kulturverksamheten. Verksamheten Kulturens fadderbarn bidrar i bästa fall till att stödja familjernas färdigheter i att föra kultur- och åskådningsdialog samt deras kultur- och åskådningsmedvetenhet. Jag är tacksam för att Kulturens fadderbarn har varit villig att ta sig an detta mål, till exempel genom att anställa kulturtolkar, anordna utbildningsevenemang och publicera riktlinjer. Det är viktigt att vi känner igen och tar hänsyn till barns och familjers olika åskådningar och kulturer. Att respektera barns och familjers kulturer och mångfald är både ett respektfullt möte och ett modigt och aktivt ifrågasättande av om det är möjligt för alla att känna sig accepterade och aktivt delaktiga i vår verksamhet. Även om mina intentioner är goda, förstärker jag bara till synes neutrala perspektiv? Kultur- och åskådningsmedvetenhet räcker långt om verksamheten granskas som en del av samhällsmiljön där till exempel människor inom majoritets- och minoritetsåskådningar utsätts för olika föreställningar och fördomar. Detta kräver inte expertis i specifika frågor om t.ex. åskådningar, utan en vilja att mötas och lyssna, och tålamod att inte göra antaganden om barnet och familjen utifrån.

Kultur- och åskådningsmedveten kulturverksamhet är dialogmedvetet. Dialog om kultur- och åskådningsfrågor är avgörande för att skapa inkludering och jämlikhet och för att förhindra konfrontation. Dialog är respektfullt samtal och genom att utveckla våra dialogfärdigheter minskar vi samhällspolariseringen. Dialogkompetens är nyckeln till samhällsfred, socialt välbefinnande, konstruktiv gemenskap och en hållbar framtid.

Dialogfärdigheterna stärker människan och ger mod. Vårt självförtroende växer när vi kan hantera utmanande situationer på rätt sätt och får färdigheter för att möta många olika människor. Genom dialogfärdigheterna lär vi oss att förebygga konflikter och lösa utmanande situationer tillsammans och därigenom främja rättvisa och jämlikhet. Dialogfärdigheter stärker på så sätt våra kommunikationsfärdigheter: vi lär oss att lyssna, diskutera och möta andra, och att uttrycka våra egna tankar och känslor. Dialogfärdigheterna utmanar oss också att utvecklas: vår självförståelse ökar i kontakten med andra och stöder utvecklingen av vår identitet.

Cirko – Centrumet för nycirkus evenemang Den Hemliga ön för barn födda 2022, i samarbete med Recover Laboratory

Avbildad Susanna Liinamaa.
Bild Iida-Liina Linnea

Tack! En riktigt vacker och skickligt utförd föreställning, perfekt längd, tid, plats, barnvänligt mottagande och arrangemangen fungerar superbra. En riktigt positiv överraskning, vi kommer definitivt att komma igen som betalande kunder.

Kulturens fadderbarn ger ett kulturellt perspektiv på barnrådgivningens verksamhet

Leena Marila, Tiia Konttinen och Monica Lindberg

Med mödra- och barnrådgivningsverksamhet nås merparten av Helsingfors familjer som väntar barn och med barn under skolåldern. I Finland är tjänsten lagstadgad och tar hänsyn till barnens och familjernas välbefinnande och hälsa.

En viktig uppgift för barnrådgivningen är att främja välbefinnandet och hälsan hos barn och familjer i Helsingfors. Kulturens fadderbarn stöder samma mål, och därför har mödra- och barnrådgivningen varit Kulturens fadderbarns samarbetspartner från första början.

Rådgivningen fungerar som en informationskanal, marknadsförare och uppmuntrare i Kulturens fadderbarn. Det är ett nöje att dela ut gratulationskort till alla barn och familjer och att informera dem om tjänsten Kulturens fadderbarn! På detta sätt når Kulturens fadderbarn ut till de flesta barn och familjer. Det är speciellt viktigt att alla barn har lika möjligheter att delta.

Kulturens fadderbarn ger ett kulturellt perspektiv på barnrådgivningens verksamhet: vi uppmuntrar familjerna att delta i aktiviteter där sång, berättelser, sagor, teater, rörelse och möten med andra barn är centrala. Leken är viktig för barnets välbefinnande.

Helsingfors stadsbiblioteks
evenemang Vem säger hej?
för barn födda 2024

Bild Maarit Hohteri

”

En underbar tillställning! Skapade en härlig känsla med lugn atmosfär. Så underbart att det var så naturligt att ha hälften av programmet på svenska. Jag talar svenska med mitt barn så det känns jätteviktigt att det finns program på svenska. Sånt här bejakar en naturlig och rik tvåspråkighet. Underbart med boktips utanför salen, och det var så trevligt att få ett program med alla dikter hem också. Blev helt rörd av allt detta. Bästa grejen, så proffsigt fixat alltsammans. Sånt här uppmuntrar oss att läsa för barnen, och att tillsammans dyka in i sagans värld. Verkligen 10/10.”

Ett nytt museum växer fram tillsammans med fadderbarnen

Hanna Kapanen och Arja-Liisa Kaasinen, Design- och arkitekturmuseet

Arkitektur och formgivning är en del av barnens och familjernas vardag. Design finns överallt i vår vardag: någon har designat såväl hus, matbord, lekplatser, friluftskläder, barnvagnar som näbbmuggar. Arkitekturen och designen som omger barn ger nycklar till deras övergripande tillväxt. Allt börjar med små steg med observation, utforskning och förundran av omgivningen med hjälp av sinnen.

Arkitekturmuseet och Designmuseet slogs i början av 2024 samman till ett nytt museum som kommer att öppnas i en ny byggnad i Södra hamnen i Helsingfors omkring år 2030. Det planerade museet kommer att vara ett aktivt framtidsmuseum som betraktar världen och dess fenomen med designerns ögon, och där alla kan delta i planeringen av vår gemensamma miljö. Också barn kommer att få större möjligheter att bidra till det gemensamma bästa. Utbildning inom arkitektur och design har en stark koppling till utbildningen för demokrati.

Arkitektur- och designmuseets program Kulturens fadderbarn riktar sig till barn i Helsingfors som är födda år 2023. Syftet med de första verkstäderna var att ge tips på hur man med små bebisar kan uppleva museet på många olika sätt. Senare flyttades fokus till vardagliga föremål och miljöer. Handavtrycken som trycktes i verkstaden var en påminnelse om ett barns tillväxt till en del av omvärlden, till en person som aktivt påverkar och tar hand om sin miljö. I Städ- och reparationsverkstaden 2024 utforskade barnen vardagliga verktyg fysiskt och med hjälp av ordkonst.

Museet förbereder sig för närvarande för aktivitetsstunder för våren och hösten 2025. Arkitektur- och designfostrans särdrag, såsom funktionalitet och multisensoriskhet, stöder barns och familjers deltagande och lärande.

Observationer och respons på aktiviteterna kommer att utnyttjas noggrant. Som museum ställer vi oss vid sidan av (och i höjd med) barnet för att se hur världen ser ut ur barnets perspektiv. Denna information kommer vi att använda som underlag för utformningen av det nya framtida arkitektur- och designmuseet. Museet vill också nå ut till barnen, allt från de allra yngsta.

Arkitektur- och Designmuseets
evenemang Städning- och
reparationsverkstad
för barn födda 2023

Bild Anni Koponen

”

En trevlig, avslappnad, barninriktad tillställning! Det var trevligt att prata med andra föräldrar och barnet kunde utforska intressanta föremål och förundras över andra barn. Arrangemangen fungerade utmärkt och jag kände mig välkommen när det fanns en person precis nedanför, som kunde guida mig vidare. Tack!

Med kultur blir många en

Pasi Saukkonen, specialforskare, Helsingfors stads informationstjänster

Dagens samhällen är mångfacetterade, särskilt storstäderna. Människor är olika på många sätt, t.ex. etniskt, språkligt, religiöst eller på annat sätt kulturellt. En av vår tids utmaningar är att skapa en känsla av tillhörighet och en känsla av "vi" i denna mångfald, och att stärka den gemensamma identiteten.

För att bygga upp denna känsla av tillhörighet behöver vi ord och bilder. Ord som berättar vilka vi är och var vi är, berättelser om vårt gemensamma förflutna och drömmar om vår gemensamma framtid. Bilder där vi finner oss själva och känner igen varandra.

Samhörigheten stärks genom att vi gör saker tillsammans på lika villkor. Samarbetet hjälper oss att bekanta oss med varandra, lära känna varandra och lita på varandra. Det lär oss också att försonas och lösa oenigheter, även konflikter. "Learning by doing" kan också förstås på detta sätt.

De viktigaste institutionerna för gemenskap är skolan när det gäller barn och ungdomar och för vuxna framför allt arbetsplatserna. Men även platserna och formerna för fritidsverksamhet är viktiga: rörelse, idrott, andra fritidsaktiviteter samt livsområden inom konst och kultur.

Kultur är av största vikt i detta sammanhang, både i den bredare och den snävare betydelsen av konst. Kultur förenar människor över olika gränser, vare sig de är etniska eller kulturella, eller till och med ekonomiska eller politiska. I kultur möts också tradition och kreativitet, det förflutna och framtiden.

När den finska nationen byggdes upp på 1800-talet var konsten och kulturen en central del av detta arbete. Genom kulturen började för varandra obekanta människor uppleva sig vara lika, finländare. De identifierade sig inte bara med de historier om finländskhet som berättades på scener, i utställningslokaler och i trycksaker, utan också med varandra som publik.

Nu måste vi bygga upp nationen på nytt. Vi måste skapa en ny finskhet som svarar mot dagens behov och realiteter. Det är en tuff utmaning, och vi har mycket svårt arbete framför oss. Det finns motståndare. Men det är möjligt att lyckas med denna uppgift om man har modet att tro på den.

"Barnen är framtiden" är en fras som är så uttjatad att den nästan är tom på mening. Men det är också sant i den här bemärkelsen: dagens barn är morgondagens vuxna finländare, oavsett deras bakgrund. Vi kan påverka dem, och det måste vi också försöka göra.

Genom att delta i kulturen med skapande och upplevelser, enskilt och tillsammans med andra, växer barnen upp i detta samhälle både som aktörer och som mottagare av olika innehåll. Genom konsten öppnas för dem en port till ett utrymme där såväl olika finländare som gammal och ny finskhet, hittar varandra.

För en del barn är konsten och kulturen dock redan nära, medan den för andra kan vara en avlägsen sak. Ekonomiska begränsningar kan öka avståndet, men det kan också finnas underliggande fördomar, idéer om att till exempel en konsert med klassisk musik inte är för sådana som vi.

Det finns många sätt att sänka dessa trösklar och minska avstånden. Kulturens fadderbarn är ett sätt att få barn att komma i kontakt med konst och kultur redan i tidig ålder. Det är härifrån som skolan, foajén till *res publica*, kan fortsätta.

Det krävs en hel by för att uppfostra ett barn...

Hanna-Mari Peltomäki, ombud för Jane och Aatos Erkkos stiftelse

Programmet Kulturens fadderbarn och dess genomförare söker ett samhällsbaserat sätt att bygga ett gott liv för barn och hela familjen. Mångsidiga konstnärliga upplevelser och erfarenheter främjar barnens utveckling och framför allt till det hur de under sin uppväxt förhåller sig till konst och kultur. Att konst och kultur syns och känns i familjernas vardag stärker deras känsla av delaktighet till det omgivande samhället. Kulturfaddrar från olika konstgrenar delar ansvaret för barnen i vår by.

På Jane och Aatos Erkkos stiftelse ser vi ett värde i aktiviteter som sammanför ett bredare spektrum av aktörer, främjar skaparnas färdigheter och möjliggör nya, till och med spridbara handlingsmodeller. Kulturens fadderbarn verksamheten handlar om att våga tänka stort och djärvt, att ge sig ut på en resa och lära sig av framgångar och misstag. Vi önskar många lyckliga möten och nya upplevelser för både aktörer och mottagare. Låt oss tillsammans ta hand om våra barns framtid - *som en modern by!*

Finlands fotografiska museums evenemang
Tidsresa till 1990-talet
för barn födda 2022
Bild Virve Laustela

”

Jag och mitt barn fick en underbar verkstad som vi båda blev imponerade av. Jag tyckte om att så stora idéer kunde konkretiseras så skickligt på ett åldersanpassat sätt. Barnet blev entusiastiskt över fotograferingen och har gjort det till en vana att regelbundet "ta bilder" med olika föremål och titta på världen genom olika föremål (t.ex. en toalettpappersrulle). Tack, det här lämnade spår i oss, vi kommer definitivt igen!

Helsingfors stadsorkesters projekt bakom Kulturens fadderbarn

Citat från föräldrar till barn födda 2012:

Jag kände att mitt barn (och familjen) är inbjudna. Det var en trevlig utgångspunkt för att engagera sig i en aktivitet som jag knappast annars skulle ha gått till.

Den låga tröskeln för att engagera sig, i en hektisk vardag är det underbart när möjligheter kommer som på en bricka.

Det här är en obeskrivligt underbart publikarbete, barncentrerad verksamhet som stöder barns och familjers välbefinnande fullständigt och värdesätter barn.

Åh, vilken glädje och njutning att se sina egna och andras barn glädjas åt musiken de hör! Jag skulle verkligen rekommendera det! Barnkonserterna har varit fantastiska och jag tror att barnets musikintresse delvis beror på den här aktiviteten. I vår familj håller vi inte på med musik, även om vi i övrigt är kulturintresserade, och jag är verkligen glad att hela vår familj kunde delta i konserterna och den musikfostran de gav. Det var ett så toppenbra projekt att alla familjemedlemmar grät när vi var på den sista konserten.

Helsingfors stadsorkesters gudbarn 2000

Helena Ahonen, intendent för Helsingfors stadsorkester år 2000

De sista åren av 1900-talet i Helsingfors var en period av intensiv kulturell omvälvning. Valet av Helsingfors till Europas kulturhuvudstad år 2000 var ett välkommet erkännande av detta. Kulturbranschens ansträngningar med att bygga upp ett mångsidigt kulturfält belönades på ett synligt sätt.

År 2000 var annars också ett betydelsefullt år för Helsingfors. Staden firade sitt 450-årsjubileum och under andra halvan av året var Finland ordförandeland i EU.

Gudbarn-konserterna var resultatet av en liten tillfällighet. Antti Viinikka, som då var biträdande stadsdirektör, ordnade ett par år i förväg ett tvådagars seminarium för att samla intressenter från olika sektorer för att diskutera stadens planer. Jag satt bredvid Petri Tuomi-Nikula, generalsekreterare för EU:s ordförandeskap, som lite nonchalant ställde frågan ”skulle inte Helsingfors stadsorkester kunna adoptera alla barn som föds i Helsingfors år 2000 som sina gudbarn?” En bra idé, men hur blir det i praktiken? Hur många barn? Vad skall orkestern spela för dem? Vad tycker barnen om? Hur skall man nå barnen? Vad är förhållandet mellan en fadder och gudbarnet?

Först och främst var vi tvungna att svara på frågan VARFÖR. Ett pikant tillägg till festligheterna? Det räckte inte som motiv. När vi snurrade på idén insåg vi något viktigt. Ett barns första kontakt med klassisk musik var också många föräldrars första besök på en konsert med en symfoniorkester.

Vid den här tiden föddes cirka 6 000 barn i Helsingfors varje år. Det första dilemman var - hur kommer man i kontakt med spädbarnen? Skulle vi stå utanför dörrarna till Kvinnoklinikens förlossningsjukhus för att locka till oss konsertpublik? Lyckligtvis har Finland världens bästa system för mödra- och barnrådgivningen. Hälsovårdsnämnden blev inspirerad. Resultatet blev att varje nyfött barn fick på sitt första besök på barnrådgivningen en inbjudan till att bli gudbarn, ett kontaktformulär och en Nallebjörnskonsert-CD med en samling populära korta orkesterverk under ledning av Leif Segerstam. I inbjudan stod det att stadsorkestern en gång om året bjuder in alla barn tills de blir sex år, till en konsert i Finlandiahuset. Majoriteten av föräldrarna blev entusiastiska och i september hade 2500 familjer svarat på inbjudan. Totalt anmälde sig 4500 familjer till projektet.

Men sedan innehålllet. Vad kan man spela för en bebis? På Sibelius-Akademien hittades en bra expert som konstnärlig ledare för projektet, Eve Alho, som har utvecklat den finska babymusiklekskolan. Med hennes hjälp planerades program som lämpade sig för bebisar, och chefsdirigenten Leif Segerstam lade ner sin själ i dem.

Projektet fick en bra start. De första konserterna hölls i maj 2000 i Finlandiahuset. Det var bara en sak vi inte hade kunnat förutse. Finlandiahusets nedre sal är visserligen rymlig, men hundratals barnvagnar - det var för mycket!

Helsingfors stadsorkesters gudbarnsprojektens innehåll och pedagogiska idé

Eve Alho, Annika Kukkonen, och Satu Sopenen

Som pionjär inom babymusiklekskola och babykonserter blev Eve Alho inbjuden till att planera de första konserterna för Helsingfors stadsorkesters gudbarn. Föreställningarna hölls i små salar; de små fick vara nära spelarna och instrumenten och njuta av cirka 20 minuter av musik, dans och en lugn atmosfär. Ett år senare hölls en stor konsert i Finlandiahuset med Eve och Leif Segerstam. Nalle Pus, HSO:s faddernalle, charmade publiken. Glada bilder på bebisar som hoppade i luften till musiken blev huvudnyheter. Gudbarnsprojektet blev en succé och Helsingfors stadsorkester och Eve Alho tilldelades priset Årets Spotlight.

År 2002 bjöds Satu Sopenen, pedagog och professionell inom barnmusik, in för att utforma projektet. Producent var Hanna Kosonen. Aktiverande och narrativa evenemang skapades för gudbarnen, där man experimenterade och utvecklade deltagande och interaktion. Konserterna hölls i Finlandiahusets alla salar och till och med i den stora foajén. Vid avskedskonserten 2007 satt barnen bredvid musikerna i orkestern under ledning av Leif. År 2010 hölls en födelsedagskonsert, som blev startskottet för kommande Juniororkester.

För andra gången bjöds HSO:s gudbarn in 2012. Projektet förfinades ytterligare. Maskoten Nalle Knappöga var en älskad konsertvän. Det innehåll som skapades under den första omgången förädlades och fick ett konstnärligt och pedagogiskt djup. Samtidigt utvecklades professionella produktionsprocesser av en permanent producent, Annika Kukkonen. Alla konserter har dokumenterats och kan ses på helsinginkaupunginorkesteri.fi/kummilapset.

År 2020 bjöd HSO för tredje gången in en hel åldersgrupp, nu med namnet Kulturens fadderbarn. Nya innehållsinnovationer var bland annat Baby Symphony (Timo Hietala, 2020) och ett tvärkonstnärligt samarbete inleddes med Helsingfors stadsteater (Morot på rymmen, 2023). Dessutom publicerade orkestern fjärrinnehåll på nätet och nådde på så sätt en allt bredare publik.

Gudbarnskonserternas struktur och pedagogiska kärna:

- Vårens kammarmusikkonserter med en professionell barnmusiker, Nalle Knappöga och faddermusikerna. Tonvikten ligger på inkludering och interaktion.
- Höstens temakonserter med symfoniorkester och gästartister.

Konserterna tar hänsyn till barnens ålder och utvecklingsstadier. I programmet bekantar man sig med orkesterinstrument och centrala verk inom den klassiska musiken. Satu Sopenen, Annika Kukkonen och HSO:s musiker ansvarar för utformningen och genomförandet. Målet är att skapa en musikalisk utvecklingsbåge som sträcker sig över sju år och att erbjuda återkommande, högklassiga och minnesvärda upplevelse med bekanta artister.

Helsingfors stadsorkesters evenemang Fest i musiklandet för barn födda 2020

Bild Saara Autere

”

En underbar konsert, både jag och mitt barn trivdes jättebra. Det är fantastiskt att sådan proffsig kultur skapas för barn och att den görs tillgänglig för alla barn i Helsingfors genom fadderbarnsverksamheten. Ett stort tack till alla arrangörer för att ni tänker på barnen!

Helsingfors stadsorkesters gudbarnsprojekt förtrollar och berör

Etta Partanen, forskningsdirektör, Innolink

Helsingfors stadsorkester har redan genomfört två gudbarnsprojekt, ett med barn födda år 2000 och ett med barn födda år 2012. År 2019 genomförde Innolink på uppdrag av Helsingfors stadsorkester en enkät bland familjerna till orkesterns gudbarn födda 2012. Resultaten visar att aktiviteten har fått ett entusiastiskt positivt mottagande bland familjerna, till och med perfekta betyg.

719 familjer svarade på enkäten, och redan engagemanget för att ge respons på aktiviteten var en positiv signal. Nio av tio respondenter gav aktiviteten högsta betyg på en skala från 1 till 5, vilket gav den en exceptionell genomsnittlig poäng på 4,9 i undersökningen.

Det är också anmärkningsvärt att få personer besökte endast en eller ett fåtal konserter, de flesta besökte flera evenemang och en av fem besökte alla evenemang som anordnades. Familjerna upplevde att konserternas innehåll och upplägg var mycket lyhörda för barnets utvecklingsnivå.

Orkesterns fadderskap har gett familjerna gemensamma glädjefyllda musikupplevelser. Verksamheten anses ha ökat den positiva attityden till klassisk musik och konserter och sänkt tröskeln till konserthusen. Den allmänna nyfikenheten och intresset för kulturaktiviteter har också stärkts, enligt respondenterna. Samtidigt anses familjernas välbefinnande ha förbättrats, vilket är en viktig faktor i barnfamiljernas hektiska vardag.

NPS är vår tids mest ikoniska mått på kundnöjdhet. NPS för gudbarnsverksamheten är imponerande 94. I NPS graderar besvararna sin rekommendationsvilja på en skala från 0 till 10. Hela 96 % av svararna skulle, baserat på sin egen erfarenhet, rekommendera nya familjer att engagera sig i projektet och gav vitsordet 9 eller 10. Det finns endast en procentenhet med negativa besvarare, dvs. 0 till 6, och endast tre procentenheter med neutrala besvarare. NPS-intervallet ligger mellan -100 och +100, dvs. NPS når redan perfektion.

I en nationell undersökning som Innolink genomförde på uppdrag av Finlands Symfoniorkesterförbund ställdes frågan om vad som skulle locka nya besökare till konserter. Undersökningen riktade sig till konsumenter som inte går på konserter med klassisk musik. Svararna hoppades på ökad medvetenhet om konserterna och läckra och lätt tillgängliga smakbitar ur den klassiska musikens värld.

Gudbarnsverksamheten är just det här som bäst och kan vara en vacker början på ett livslångt kulturintresse. De positiva effekterna av den gemensamma aktiviteten på familjens välbefinnande bär långt in i barnens uppväxt. I sin helhet har Helsingfors stadsorkesters gudbarnsverksamhet varit ett lyckat och särpräglat projekt - som berör. Det är fint att denna utmärkta praxis har utvidgats till att omfatta också andra kulturtjänster i Helsingfors stad.

Mot framtiden

Helsingfors stadsteaters
evenemang Molli får kvällsfnatt
för barn födda 2021

Avbildad Kaisa Torkkel och
Akseli Ferrand.
Bild Cata Portin

”

Stort tack för att ni arrangerar programmen,
det här är en av anledningarna till att
Helsingfors är attraktivt för barnfamiljer!

Hotell- och restaurangmuseets
evenemang Drömmarnas
pizza för barn födda 2022

Bild Tuulia Leino

”

Ett jätteroligt ögonblick med pizzadeg, som uppmuntrar dig att fortsätta baka
och forma degen då du fått ett bra recept. Mitt barnbarn ville utforska och lära
känna hela museet ordentligt och i lugn och ro, vi hade hade en fantastisk tid där.

För alla

Tommi Laitio, stadsutvecklare och strateg

Riktigt bra idéer är oftast lätta att förklara i en enda mening, så att vem som helst förstår att det finns något intressant här. Kulturens fadderbarn är en riktigt bra idé:

Helsingfors stärker varje barns relation till kultur genom att bjuda in alla helsingforsiska barn via deras barnrådgivning till att bli fadderbarn till en konst- eller kulturaktör, som två gånger om året under sju års tid, bjuder in till gratis kulturupplevelser anpassade till barnets utvecklingsstadium.

Under de senaste åren har jag betraktat Helsingfors på avstånd. En stor del av mitt arbete går ut på att förklara Finland och Helsingfors för dem som försöker förstå vad världens lyckligaste nation handlar om. År efter år är det två ord som förvånar mina åhörare. De är två ord som verkar så vanliga i Finland. Orden är ”för alla”.

Som framgår av bidragen i denna publikation krävs det noggrann planering för att få något att fungera för alla i ett samhälle som präglas av allt större mångfald. Det kräver en känslig balans mellan det egna och det gemensamma. Alltså upplevelsen av att min expertis som vårdpersonal eller konstnär respekteras samtidigt som jag har tillräckligt med stunder för att inse att vi gör något tillsammans som ingen av oss skulle kunna göra ensam. Det vill säga upplevelsen av att vara involverad i något där just mitt arbete är avgörande för dess framgång, som inte skulle lyckas utan mig, men vars slutresultat är många gånger större än mitt arbete.

Det enkla löftet som kommer från familjernas vardag och den framgångsrika kombinationen av jag + vi är det som gör Kulturens fadderbarn till en viktig innovation inom den offentliga sektorn och av intresse för städer runt om i världen. Som framgår av bidragen och artiklarna i denna publikation har Kulturens fadderbarn skapat designlösningar som främjar nyfikenhet på andras verklighet och tillit till andras expertis. Dessa lösningar inkluderar djupt värdegrundsarbete, enkla mätinstrument, samordning som förstår kulturellt arbete, regelbundna möten, medvetenhet om konkurrensriskerna, ekonomisk transparens, kontinuerlig förbättring av jämlikhet, rimliga valmöjligheter för familjer och bättrande observation. I praktiken innebär jag + vi att man på barnrådgivningen litar på att cirkusen vet hur man bygger upplevelser eller att finansierarna inte behöver granska varje del av innehållet. Det som börjar med tillit och olikhet ger en upplevelse som är engagerande, specifik och samtidigt lätt att förstå.

I inledningen förutspår Tuula Haavisto att Kulturens fadderbarn snart kommer att vinna ett pris. Jag tror att hon har rätt. Jag förutspår att det inom ett par år kommer att ha lanserats fadderbarnsaktiviteter i många städer runt om i världen.

Internationella framgångar stärker visserligen helsingforsbornas självkänsla, men är i slutändan av underordnad betydelse. Det mest avgörande tecknet på framgång är det som Marianne Turtio skriver om i denna publikation: upplevelsen av att man som ett resultat av fadderbarnsverksamheten känner sig välkommen in i konstens och kulturens värld och känslan av att vara en utmärkt förälder till sitt barn.

Beskrivning av verksamhetsmodellen för Kulturens fadderbarn

“ Att få vara med i Kulturens fadderbarn är en stor gåva, glädje och ära för oss! Förberedelserna av de många föreställningarna, de många föreställningarna, mötet med barn och deras familjer och produktionen med er har varit så värdefulla, varma, glädjefyllda, utvecklande och givande för oss! Kulturens fadderbarn är ett fantastiskt koncept! Så super som det bara kan bli! ”

Teater ILMI Ö.

“ Kulturens fadderbarn är en exceptionell, fantastisk och omfattande möjlighet att få olika kulturella upplevelser ur både ett barns och en nära vuxens perspektiv. Vi har tillbringat kvalitetstid tillsammans på en mängd olika evenemang och njutit av det varje gång. ”

Tatu, pappa till ett fadderbarn som föddes 2021

Kulturens fadderbarn som organisation

Kulturens fadderbarn har sin administrativa hemvist i Helsingfors stads kultur- och fritidssektor. Tjänsten ägs av kulturdirektören i Helsingfors och dess koordinator och producent arbetar i en enhet som leds av chefen för barnkulturen i Helsingfors. Koordinatoren, som är specialplanerare inom barnkultur, utför också andra uppgifter än de som är relaterade till Kulturens fadderbarn, medan producentens tid ägnas 100 % åt att stödja de konst-, kultur- och idrottsorganisationer som fungerar som kulturfaddrar. Grovt sett kan arbetsfördelningen mellan koordinatoren och producenten beskrivas på följande sätt: koordinatoren ansvarar för helheten i Kulturens fadderbarn programmet, från ekonomi till intressenter, medan producenten ansvarar för den gyllene kärnan i Kulturens fadderbarn, dvs. mötet mellan barn och kulturaktörer vid fadderevenemangen. Producenten leder den övergripande planeringen av fadderevenemangen. Hon ansvarar också för drift och utveckling av webbplatsen, som fungerar som en registrerings- och anmälningsplattform för fadderbarn, och som stöd för faddrarna i olika undantagssituationer. Även om endast fem av sju åldersgrupper är involverade 2024 är verksamheten redan omfattande. År 2024 ordnades sammanlagt 880 Kulturens fadderbarnsevenemang, med platser för 21146 barn och lika många nära vuxna, för sammanlagt 42292 personer.

Ett smidigt samarbete med mödra- och barnrådgivningen i Helsingfors gör det möjligt att erbjuda fadderbarnsverksamheten till alla familjer i Helsingfors, oberoende av bostadsort och social ställning. 99,5 procent av barnfamiljerna utnyttjar rådgivningens tjänster. Varje barn som föds i Helsingfors får en inbjudan från rådgivningen att delta i Kulturens fadderbarn när barnet är två månader gammalt eller senare om barnet flyttar till Helsingfors i senare ålder.

Samarbetet med personalen inom småbarnspedagogik och förskoleundervisning i Helsingfors är också en förutsättning för tillgängligheten. Man strävar efter att ordna fadderevenemang så nära familjernas hem som möjligt, särskilt under spädbarnstiden. Det finns 60 lekparkar i Helsingfors, och många av dem har lokaler som lämpar sig för fadderevenemang. Personalen i lekparkerna känner också till familjerna i sitt område och uppmuntrar dem att delta.

Kulturens fadderbarns evenemang ordnas också i faddrarnas egna lokaler och i Helsingfors fem regionala kulturcentrum, kulturcentret Caisa och på Konstcentrum för barn och unga Annegården.

Kultur- och fritidssektorns utvecklings- och digitaliseringsenhet ansvarar för den tekniska utvecklingen och underhållet av webbplatsen och kommunikations- och marknadsföringstjänsterna för den gemensamma kommunikationen av Kulturens fadderbarn.

Kulturens fadderbarn har en sektoröverskridande styrgrupp som sammanträder vid behov och som sammankallas av kulturdirektören.

Q-teatteris evenemang Superkehot (Superkroppar) för barn födda 2021, i samarbete med Kuskit Company

Avbildad Eero Ojala och Elisa Salo.
Bild Mikael Ahlfors

Tack! En riktigt bra föreställning. Ett genialiskt manus, fängslande dockor, fantastiska skådespelare. Alla borde få se detta.

Kulturens fadderbarns fadderorganisationer

Kärnan i Kulturens fadderbarns verksamhet består av barnen och deras kulturfaddrar, dvs. de konst-, kultur- och idrottsorganisationer som förbundet sig till programmet. Några av dessa aktörer var redan med när programmet utformades 2018, de flesta anslöt sig 2019 och antalet har ökat sedan dess. Det finns ingen gräns för antalet faddrar, och diskussioner om ett eventuellt samarbete kan inledas när som helst när en intresserad part kontaktar Kulturens fadderbarns organisation. Om en professionell aktör är villig att förbinda sig till ett långsiktigt arbete med barn, kontinuerlig utveckling av verksamheten och Kulturens fadderbarns värderingar, är den välkommen att ansluta sig.

Vid planeringen av aktiviteterna diskuterades många olika infallsvinklar. Det stod klart att faddrarna skulle bilda sju olika grupper (en för varje årskull för barn under skolåldern), men frågan var om de skulle bildas så att det i varje grupp skulle finnas representanter från många olika kulturgrenar eller bara en. En annan var om gruppen skulle erbjuda aktiviteter för sin "egen" årskull från födsel till skola, eller om vissa faddrar skulle specialisera sig på vissa åldersgrupper. Alltid teater för 0-åringar, musik alltid för 1-åringar, bildkonst alltid för 2-åringar osv.

Lösningen blev att bilda grupper inom samma kulturområde och låta samma faddrar följa barnet under hela den tidiga barndomen, från 0 års ålder till skolstart. Syftet var att maximera igenkännbarheten. Man visste att det skulle komma ett stort antal förstagångsbesökare och strävade efter att familjen skulle bli bekant med en viss kulturgren och några aktörer inom den grenen. Tanken var att när det börjar kännas eget och enkelt att gå på en viss typ av kulturevenemang skulle upplevelsen uppmuntra och inspirera till att ta del av stadens övriga tjänster. Att följa med samma barn ger också faddrarna en bättre möjlighet att följa barnens utveckling och att gå vidare i den pedagogiska båge som präglar kulturgrenen.

Kulturfaddrar som är med 2024, efter barnens födelseår:

- 2020 och 2027 *MUSIK* Helsingfors stadsorkester
- 2021 *TEATER* Helsingfors stadsteater, Finlands nationalteater, Svenska Teatern, Teater ILMI Ö., Q-teatteri och Dockteater Sampo
- 2022 *SCENKONST, DANS, CIRKUS, FOTOGRAFI, MATKULTUR* Dansens Hus, Cirko - Centret för nycirkus, Teatermuseet, Finlands fotografiska museum, Dansteater Hurjaruuth, Hotell- och restaurangmuseet (Kabelfabrikens och Söderviks operatörer)
- 2023 *KULTURARV OCH BYGGD URBANMILJÖ* Helsingfors stadsmuseum, Finlands nationalmuseum, Designmuseet, Arkitekturmuseet, Föreningen för kulturarvsfostran i Finland, Vetenskapsmuseet Lågan
- 2024 *ORDKONST OCH SPORT* Helsingfors stadsbibliotek och Helsingfors idrottstjänster
- 2025 *BILDKONST OCH JAZZ* Helsingfors konstmuseum HAM, Amos Rex, Nationalgalleriet (Konstmuseet Ateneum, Museet för nutidskonst Kiasma och Konstmuseet Sinebrychoff), Sointi Jazz Orchestra, UMO Helsinki Jazz Orchestra
- 2026 *OPERA OCH BALETT* Finlands nationalopera och -balett

Möten mellan alla faddrar hålls mellan två och fyra gånger per år. Vissa av mötena är "Hur går det?" -möten med fokus på informationsutbyte, medan andra är verkstadsliknande möten för att utveckla innehåll och aktiviteter, där faddrarna delar med sig av sin expertis och erfarenhet till varandra på ett faciliterat sätt kring ett specifikt tema.

Utöver de gemensamma mötena träffas faddrarna i varje årskull cirka 10 gånger per år under ledning av Kulturens fadderbarns producent. Under dessa möten kommer man gemensamt överens om antalet evenemang, antalet barn som ska delta, tidpunkter och platser för evenemangen och delar värdefulla erfarenheter. Varje kulturfadder ansvarar för innehållet och produktionen av sina egna evenemang, men Kulturens fadderbarns producent ser till att faddrarna också har tid och utrymme att diskutera innehållet och lära av varandra.

Vid planering av lokaler och deltagarantal beaktas antalet fadderbarn, åldersgrupp, postnummer och språk som talas i hemmet. Vid Helsingfors stadsorkesters tidigare gudbarnsprojekt märkte man att cirka 60 % av dem som registrerat sig som fadderbarn deltar i evenemang två gånger om året. Samma deltagarfrekvens verkar vara fallet för Kulturens fadderbarn. Det finns små skillnader i aktivitetsnivån mellan de olika årskullarna, men i regel beräknas den totala beräknade antalet deltagare på evenemangen enligt denna formel. Varje år beslutar faddrarna för respektive årskull, tillsammans med Kulturens fadderbarns producent, hur det totala antalet deltagare ska fördelas mellan de olika aktörerna.

Svenska Teaterns evenemang
Den magiska vardagen
för barn födda 2021

Avbildad Mikael Andersson.
Bild Cata Portin

” En utmärkt, genomtänkt föreställning som underhöll inte bara målgruppen utan även de vuxna. Den klassiska musiken var skickligt arrangerad. Jag blev särskilt imponerad av den kreativa och entusiastiska energin, det var glädjande att barnpubliken inte sköttes med "vänstra handen" utan att föreställningen och publiken var viktiga för skådespelarna.

Verksamhetens finansiering

Huvudfinansiärerna för Kulturens fadderbarn är Jane och Aatos Erkkos stiftelse, Helsingfors stad och de konst-, kultur- och idrottsorganisationer som är faddrar.

Kulturens fadderbarns expansion från ett projekt med en konstutövare och en årskurs barn till en stadstjänst som omfattar alla konstformer och som när den vuxit till sin helhet 2026, kommer att rikta sig till alla barn under skolåldern och deras familjer i Helsingfors, skulle inte vara möjlig utan stöd från Jane och Aatos Erkkos stiftelse. Utvidgningen av verksamheten har krävt ett exceptionellt engagemang och en målinriktad inställning till utveckling från alla inblandade. Stiftelsens bidrag kanaliseras via Helsingfors stad, varifrån det fördelas till de kultur-, konst- och idrottsorganisationer som arrangerar evenemang för Kulturens fadderbarn.

Helsingfors stad står för kostnaderna för projektkoordinering, IT-plattform och kommunikation. I praktiken innebär detta teknisk utveckling och underhåll av webbplatsen Kummilapset.hel.fi, det visuella utseendet, inbjudningskortet som delas ut på barnrådgivningarna samt marknadsföringskampanjer och information vid behov. Dessutom täcker staden koordinators lönekostnader och olika löpande kostnader för projektet.

Varje kulturfadder ansvarar för planering och genomförande av sina egna evenemang, medan Kulturens fadderbarns producent ansvarar för den övergripande organisationen av evenemangen. Det årliga antalet evenemang och antalet barn som ska träffas vid evenemangen fastställs på hösten föregående år. Producenten upprättar kontrakten enligt vilka staden ska vidarebefordra till faddrarna Jane och Aatos Erkkos stiftelsens bidrag på 16,5 euro/träffade barn (2024 års nivå). Kulturfaddrarna rapporterar alla sina utgifter till koordinators årligen. Rapporterna visar att aktörerna i genomsnitt investerar samma belopp i sin verksamhet som de får från stiftelsen. Grovt sett kan man säga att stiftelsens bidrag betalar för barnens deltagande i evenemangen och aktören betalar för den vuxnes deltagande som följer med barnet. Kostnaderna för produktionerna och aktörernas egen finansiering varierar från fall till fall, men erfarenheterna från de första verksamhetsåren visar att genomsnittet varit det beskrivna.

Under de första åren har utvecklingen av verksamhets innehåll krävt en särskild insats och den initiala utvecklingspartnern var Föreningen för Drama och Teater, DOT r.f. med stöd av Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne. Utvecklingen av den kulturella mångfalden för Kulturens fadderbarn har möjliggjorts genom integrationsstöd från Helsingfors stad.

Struktur och beräkningsgrund för kostnader:

- xxxx barn föds under år xxxx.
- 70 % av dem registreras som Kulturens fadderbarn under de första 4 åren. Under det första året är ca 35 % av åldersgruppen anmälda, därefter ökar antalet stadigt.
- 60 % av de anmälda deltar i evenemangen två gånger per år = antal barn som deltar i evenemangen.
- Kulturfaddrar subventioneras med 16,5 euro per barn som deltar i evenemangen.

Utöver kostnaderna för evenemangen noteras:

- Kommunikation och marknadsföring
- Plattform för registrering och inskrivning (= webbplats)
- Lönekostnader för den personal som ansvarar för verksamhetens helhet
- Kostnader för utveckling och utvärdering

I genomsnitt finansierar de deltagande fadderorganisationerna själva sina evenemang med samma belopp som bidraget. Fadderorganisationernas kostnader omfattar produktionskostnader, lokalkostnader, kostnader för repetitioner och evenemang samt eventuella transportkostnader.

Kontakten med familjerna

Barnets vårdnadshavare registrerar barnet som Kulturens fadderbarn på sidan Kummilapset.hel.fi. Vid registreringen frågar man efter barnets namn, födelseår, postnummer och som ett valfritt tillägg, vilka språk som talas hemma. Dessutom uppger vårdnadshavare e-postadressen och telefonnumret till barnets närstående vuxen.

Den närstående vuxna informeras via e-post när evenemang riktade för fadderbarnets åldersgrupp publiceras för bokning. I allmänhet publiceras inbjudningar till vår- och försommarevenemang i januari-februari och till höstevenemangen i augusti-september. Evenemang för barn födda olika år publiceras vid olika tidpunkter, beroende på när evenemangen äger rum, och ibland publiceras de i flera delar. Som en allmän regel kan varje fadderbarn anmäla sig till ett evenemang på våren och ett på hösten.

På sidan kummilapset.hel.fi kan den närstående vuxna vid sjukdom eller andra akuta omständigheter avboka anmälan (om det är möjligt för fadderorganisationen) och barnet får då möjlighet att delta i evenemanget vid ett annat tillfälle. Om fadderorganisationen måste avboka eller ändra tidpunkten för evenemanget skickas ett e-postmeddelande och ett SMS med instruktioner till alla som anmält sig via webbplatsen.

Efter varje evenemang skickas en responsformulär till de deltagande familjerna med frågor om de fått tillräckligt med information om evenemanget i förväg, hur väl det var organiserat, hur väl hänsyn tagits till barnets utvecklingsstadium, om barnet tyckte om evenemanget och hur den övergripande upplevelsen var. I frågeformuläret kan man också lämna muntlig respons. Det genomsnittliga betyget i responsundersökningen under hela verksamhetstiden varit cirka 4,6/5, vilket tyder på att evenemangen har varit lyckade.

I all kommunikation strävar Kulturens fadderbarn efter att använda ett klart språk och entydiga instruktioner. Tjänsten finns tillgänglig på finska, svenska och engelska och på webbplatsen finns grundläggande information om projektet på 18 språk.

Familjer kan också be om råd och skicka respons via e-posten till kulttuurin.kummilapset@hel.fi.

Tjänsten utvecklas kontinuerligt på basen av responsen.

Finlands nationalteaters
evenemang Karlos
Karvanaama och den lustiga
cirkusen med annorlunda
djur för barn födda 2021

Avbildad Kalle Lehto.
Bild Sanna Breilin

En fantastisk och inspirerande föreställning. Jag tycker att det var en bra idé att det inte fanns något tal i föreställningen, utan föreställningen öppnades genom handlingar, gester och ansiktsuttryck.

Avgiftsfrihet, samarbete över sektorsgränser och kulturellt ansvar möjliggör jämlikhet

Nyckeln till jämlikhet för familjerna är det nära samarbetet mellan Kulturens fadderbarn, Helsingfors mödra- och barnrådgivningar samt med småbarnsfostran och det faktum att Kulturens fadderbarns verksamhet och alla evenemang alltid är avgiftsfria för familjerna.

Nästan alla barnfamiljer i Helsingfors anlitar stadens högklassiga barnrådgivningstjänster, och rådgivningsskötarna kan med rätta kallas för verkliga experter på barnfamiljers välbefinnande. När barnen är två månader gamla berättar hälsovårdarna för föräldrarna om Kulturens fadderbarn på rådgivningen och ger familjen ett gratulationskort, som också innehåller en inbjudan till att bli Kulturens fadderbarn och anvisningar för hur man blir det. Kortet är på tre språk och på hemsidan finns grundläggande information om projektet på de 18 mest talade språken i Helsingfors. Hälsovårdarna informerar också barnfamiljer som nyligen flyttat till Helsingfors om verksamheten.

I synnerhet evenemangen för de minsta barnen ordnas i barnens närområden, nära hemmet och i lokaler som är bekanta för barnfamiljerna, så att det ska vara så lätt som möjligt för alla att delta. Helsingfors lekpark har öppnat sina lokaler för Kulturens fadderbarnsevenemang och lekparkspersonalen, som är väl förtrogen med barnfamiljernas situation i området, spelar en viktig roll för att skapa trygghet. När familjerna väl känner till fadderorganisationen i sitt närområde är det sedan lättare att gå på evenemang på andra ställen också och kanske uppmuntras till att prova på de möjligheter som staden erbjuder mer generellt.

Evenemangen för de yngsta barnen är ofta icke-verbala, men om det krävs kunskaper i finska för att delta i ett evenemang nämns detta i evenemangsinformationerna på webbplatsen. Arrangörerna är också beredda på att använda engelska och svenska om det behövs.

Faddrarnas gemensamma pedagogiska stegmärken understryker vikten av att skapa en trygg atmosfär kring fadderevenemangen, så att även föräldrar som kan vara osäkra kan känna sig varmt välkomna. Det är alltid många förstagångsbesökare på evenemangen och därför bör organisationen vara enkel. Tydliga instruktioner, acceptans av osäkerhet samt vänlighet betonas i alla skeden av verksamheten.

Nationalmuseums evenemang
Wow! Spädbarn tar över
museet! för barn födda
2023

Bild Hanna Korhonen

”

En underbar händelse för en 3-månaders bebis. Den 15 minuter långa danspasset var lagom långt och det var underbart att få ett fotavtryck. Utställningen var också tillräckligt färgstark för en familj med en baby.

Det är också viktigt att ta hänsyn till det kulturella ansvaret när man planerar evenemang. Familjer med olika bakgrund ska kunna känna sig hemma på evenemangen. [För mer information om kulturellt ansvar och hur det implementeras, se Främjandet av mångfald på sidan 42.](#)

Varje år föds det cirka 6000 barn i Helsingfors. Även om förhoppningen är att alla dessa barn ska registreras som Kulturens fadderbarn är ett 100-procentigt deltagande inte ett realistiskt mål. När verksamheten inleddes sattes målet till att 70 % av de födda barnen varje år skulle registreras som fadderbarn inom de första 3-4 levnadsåren. Man började också följa upp i vilka postnummer barnen bodde och vilka språk som talades i deras hem. Postnumret visar var barnen kommer ifrån i staden och de språk som talas i hemmet ger en indikation på hur väl verksamheten når ut till helsingforsare med olika kulturell bakgrund. Även om det är frivilligt att uppge språk vid registreringen gör de angivna språken det möjligt att bedöma om andelen barn som talar ett annat språk än finska, svenska eller samiska motsvarar andelen så kallade andraspråkstalare av den totala befolkningen i Helsingfors. De olika stadsdelarnas profiler varierar och de redovisade stadsdelarna ger en grov uppskattning av hur jämnt Kulturens fadderbarn når ut till barn över socioekonomiska gränser. Målet är att säkerställa att tjänsten Kulturens fadderbarn även når de familjer som inte har en tradition av kulturutövande och kulturkonsumtion.

Hur dessa mål uppfylls övervakas genom en med alla kulturfaddrar gemensam nätplattform som visar antalet barn som är registrerade som fadderbarn, deras bostadsområde (postnummer) och de språk som talas hemma. Siffrorna jämförs med det totala antalet barn som bor i området, de språk som talas och områdets socioekonomiska status.

Efter de första fyra årens erfarenhet av Kulturens fadderbarn kan man konstatera att målet om 70 % av åldersgruppen sannolikt kommer att uppnås. Det totala antalet registrerade fadderbarn våren 2024 var cirka 18 000.

Andelen fadderbarn som talar ett annat språk än finska, svenska eller samiska i hemmet var över 22 %, vilket är högre än andelen icke-finsk-, svensk- eller samisktalande bland alla helsingforsare, som var 18,3 % år 2023. Det bör dock noteras att andelen familjer som talar främmande språk är mycket hög i familjer där engelska eller andra språk av europeiskt ursprung talas och tyvärr låg i familjer där man talar arabiska eller afrikanska språk.

En regional analys visar att de mest välbärgade områdena i staden har en hög andel Kulturens fadderbarn jämfört med områden med lägre inkomster. Att jämföra postnummeruppgifterna för Kulturens fadderbarn med de regionala uppgifterna för Helsingfors stad är en utmaning eftersom stadens indelning i regioner inte helt sammanfaller med postnummerregionerna och uppgifterna för regionerna inte uppdateras i samma takt som uppgifterna för fadderbarn. Analysen är därför vägledande och kan inte betraktas som exakta uppgifter.

I områdena med genomsnittlig eller högre inkomst än genomsnittet i Drumsö, Södra Haga och Vallgård är över 90 % av de barn som fötts 2020 och därefter registrerade som Kulturens fadderbarn. I Havsrastböle, där den genomsnittliga årsinkomsten är mindre än hälften av den på Drumsö, är 48 % registrerade, och i Jakobacka, där inkomstnivån är lägre än den föregående, är endast 40 % registrerade. Detta är långt ifrån målet på 70 %, men fortfarande högt för ett område där kulturdeltagandet traditionellt har varit lågt. Enligt en undersökning som Helsingfors stad genomförde 2016 deltog endast 1,7 % av barnen i åldern 0-6 år i Jakobacka i avgiftsbelagd grundläggande konstundervisning, jämfört med ett genomsnitt på 14,4% i hela staden. År 2020 deltog endast 4 % av alla 3-19-åringar i området i grundläggande konstundervisning, medan motsvarande siffra i centrum var mer än tio gånger högre (Källa: Taiteen perusopetuksen tila ja kehittämisarpeet, Sariola 2016. Taiteen perusopetuksen toteutumisen Helsingissä 2019-2020, Tyrväinen ja Gran 2022, tillgänglig på julkaisut.hel.fi)

Gemensam utveckling

Kulturfadderarna har en stor mängd specifik kunskap och expertis, både inom olika kulturområden och inom konstpedagogik, och att dela detta med alla aktörer är kärnan i utvecklingen av Kulturens fadderbarn. Samutvecklingen involverar också expertis från mödra- och barnhälsorådgivningen och småbarnspedagogiken. Familjerna kan anses bidra till utvecklingen genom sin respons.

I Finland har det funnits mycket få kulturaktiviteter för barn under skolåldern, i synnerhet för barn under 3 år. Musiklekskolor för spädbarn har länge varit populära och färgbad för barn är välkända, men inom teatern och många andra områden handlar det snarare om enstaka experiment än om kontinuerlig verksamhet för spädbarn och småbarn. Det har inte förekommit någon systematisk utbildning för professionella konstnärer och kulturaktörer eller kulturella gränsöverskridanden. Det är först den senaste tidens forskning som har lyft fram kulturens betydelse för de allra yngsta barnens utveckling och välbefinnande och väckt ett bredare intresse för kulturaktiviteter för barn under tre år.

Första samutvecklingen, visualiserad av Raquel Benmergui

Marken har därför varit öppen och fältet brett för den gemensamma utvecklingen av aktiviteter inom ramen för Kulturens fadderbarn. Den öppna atmosfär som skapades vid de första faddermötena har varit en nyckelfaktor för kunskapsutbytet. Ett stort tack går till till Annika Kukkonen, ansvarig producent (2011-) för Helsingfors stadsorkesters fadderbarnsverksamhet, och Satu Sopanen, pedagogisk och konstnärlig planerare av gudbarnskonserterna (2002-), som delade med sig av sina erfarenheter av stadsorkesterns projekt. Den stora fadderskaran fick en stark grund att bygga vidare på och en mängd information om vad som är värt att göra och inte göra. På samutvecklingsmötena bygger man upp en gemensam förståelse och försöker hitta de bästa sätten att arbeta för barn, familjer och kulturaktörer.

Det verkar som om öppenhet också lönar sig med tanke på ekonomin. De avgiftsfria evenemangen som anordnats av Kulturens fadderbarn har väckt många föräldrars intresse för att delta med sina barn i andra kulturaktiviteter, även sådana som de betalar för. Och den höga kvaliteten på det som erbjuds har skapat en ny typ av efterfrågan.

Samutvecklingsmötena har konsulterat externa experter och bearbetat nyckelfrågor för verksamheten inom Kulturens fadderbarn.

27.5.-5.6.2020 Värderingar och pedagogiska stegmärken, förhandsmaterial av professor Minna Huotilainen, Helsingfors universitet, och musiker Satu Sopanen. Experter Suzanne Osten, film- och teaterregissör, Unga Klara, Stockholm och Päivi Setälä, PhD, FM, fotograf, Björneborgs barnkulturcentrum. Facilitatorer Anne Sandström, verksamhetsledare, DOT rf och Raquel Benmergui, grafisk facilitator. [Värderingar och stegmärken finns på sidan 36.](#)

20.11.2020 Måttstock, förhandsmaterial Kaisa Kivelä, verkställande direktör för Nordsjö ungdomsarbetscentral. Experter Pasi Saukkonen, specialforskare, Helsingfors stads informationscentral, Jouni Juntumaa, specialplanerare och Miikka Haimila, specialist, Helsingfors stad, kultur- och fritidssektorn. [Måttstock finns på sidan 47.](#)

5.5. och 19.5.2021 Bättrande observation, specialist, specialplanerare Merja Hovi, Helsingfors ungdomstjänster. [Principerna för Bättrande observation finns på sidan 48.](#)

10.12. 2021 Spåröppnare! Att titta på evenemang ur ett neuropsykologiskt perspektiv, expert neuropsykolog Titta livonen

23.5.2022 Kulturens fadderbarn med många röster 1 - Polarisering-strategiskt tänkande, expert Pia Rinne, Bouchra Amchou-Burton och Liibaan Sheekdoon, projektet Moniääninen Helsinki (Helsingfors med många röster)

28.11.2022 Kulturens fadderbarn med många röster 2 - Från teori till praktik, experter Marja Laine, PhD, FOKUS ry och Hamdi Geddi, Somalitoons

1.6.2023 Kulturens fadderbarn med många röster 3 - Kulturellt ansvarsfull konstundervisning, experter Marja Laine, PhD, FOKUS ry, Liibaan Sheekdoon och Ahmed Al-Nawas, projektet Moniääninen Helsinki (Helsingfors med många röster). [För mer information om "Vems kultur?", se sidan 44.](#)

18.4.2024 Barns delaktighet i respons och utveckling, experter Outi Kekkonen, forskare och Pirjo Mattila, utvecklingsexpert, Helsingfors stad. [Resultaten av utvecklingen av barns delaktighet finns på sidan 46.](#)

Kulturens fadderbarns värderingar och pedagogiska stegmärken

Kulturens fadderbarns aktörer uttryckte sina gemensamma värderingar och verksamhetens pedagogiska stegmärken i ett tredagarsseminarium 27 maj - 5 juni 2020

Värderingar

De gemensamma värderingarna som styr Kulturens fadderbarn-projektets aktörer och deras val är barns perspektiv, yrkesmässighet, tillgänglighet och likabehandling samt upplevelsebaserat lärande. Dessutom fäster Kulturens fadderbarn särskild uppmärksamhet vid frågan ”vems kultur?”.

Gemensamma värderingar förverkligas i varje steg: fadderbarnets och familjens upplevelse, fadderevenemanget, fadderevenemangets fysiska och psykiska miljö samt Kulturens fadderbarns gemensamma organisation och aktörer.

Barns perspektiv

Ett barn är en aktiv och legitimerad kulturell aktör med frihet att uppleva evenemangen på sitt eget sätt. Vi stöder barnets aktörskap, lyssnar på barnet och uppskattar barnets åsikter. Som Kulturens fadderbarn upplever barnet att man lyssnar och tar hänsyn till hen. Barnet känner att konst och kultur tillhör hen.

Yrkesmässighet

Kulturens fadderbarns verksamhet förenar kompetensen hos många olika yrkeskunniga. Personalen som planerar, producerar och förverkligar verksamheten har utbildning inom produktions-, konst- eller undervisningssektorn eller yrkesskicklighet som skaffats genom arbetet och som utvecklas kontinuerligt. Verksamhetens struktur och innehåll verkställs yrkesmässigt och noggrant.

Tillgänglighet och likabehandling

Hos Kulturens fadderbarn är alla barn likvärdiga oberoende av familjens bakgrund, socioekonomiska ställning eller bostadsort. Verksamheten är avgiftsfri för familjer, det är enkelt att delta och i kommunikationen fäster man särskild uppmärksamhet vid tydlighet. Kommunikationen sker förutom på finska, svenska och engelska även på andra språk.

Upplevelsebaserat

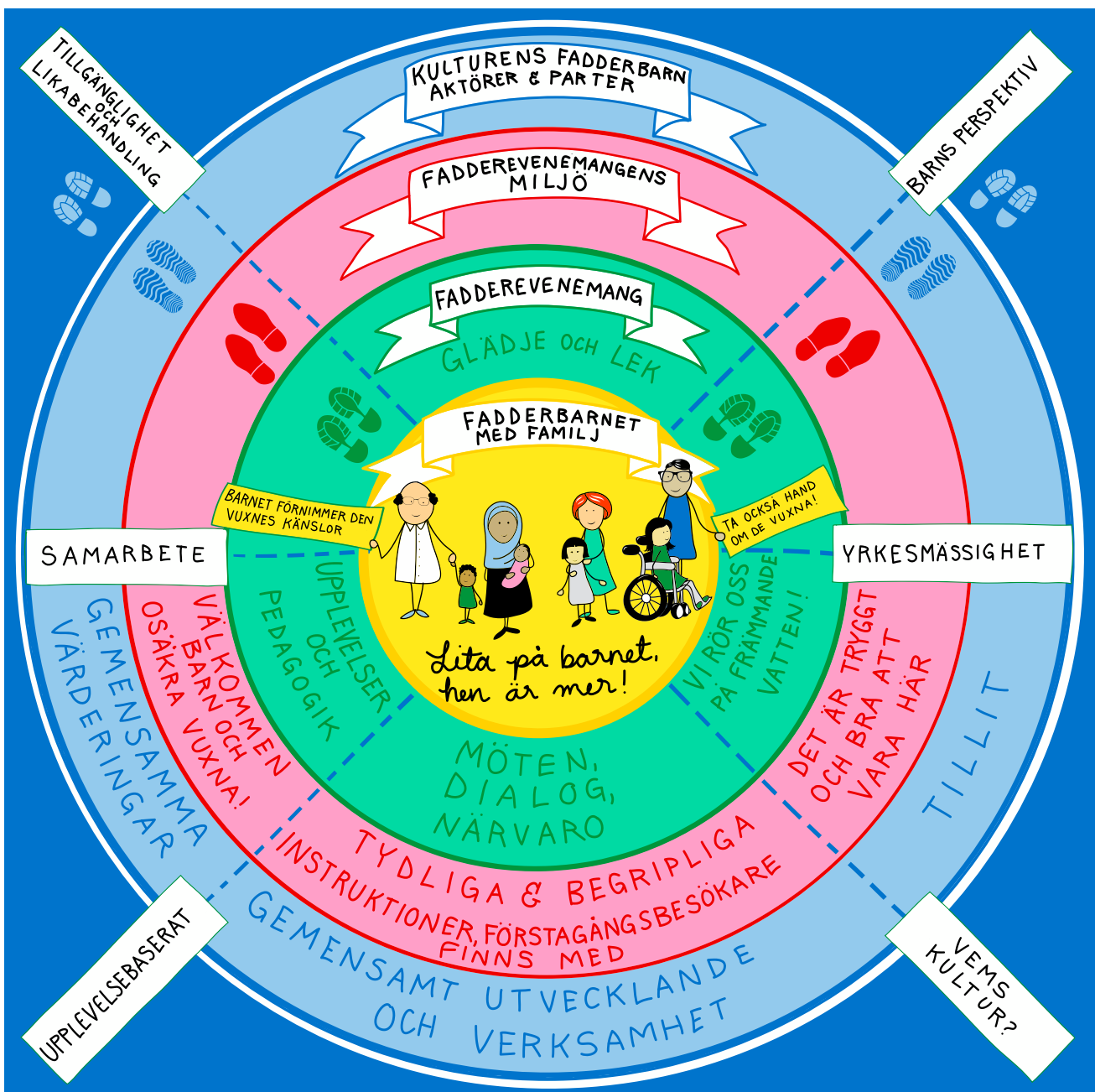
Kulturens fadderbarns evenemang har en trygg stämning med plats för olika slags tankar, känslor och upplevelser. Man beaktar alla sinnen och utrymmen planeras för målgruppen. Barnets upplevelse är en båge som börjar redan i resan till evenemangsplatsen och fortsätter efter tillställningen.

Samarbete

Projektet Kulturens fadderbarn är ett samarbete mellan organisationer och professionella från olika sektorer. Inom samarbetet värdesätter man olika slags verksamhetskulturer och tillvägagångssätt, samt utbyter idéer, kunskap och resurser. För att samarbetet ska kunna utvecklas, krävs förtroende och uthållighet.

Vems kultur?

Alla kulturens fadderbarn får känna sig stolta över sin egen kulturella bakgrund. Projektets aktörer tar helsingforsarnas ökande mångfald i beaktande och ser den som en rikedom och resurs. Evenemangen består av berättelser där fadderbarnen och deras familjer kan känna igen sig själva.

Stegmärken

Fadderbarnet med familj

I centrum för Kulturens fadderbarn-verksamheten står kulturens fadderbarn och deras familjer. Projektet förverkligar varje barns rätt till kultur och konst och barnet ses som en aktiv och legitimerad kulturell aktör i projektet.

Barnet känner av de känslor och den inställning som den vuxna har som tar hen till evenemangen. Kulturaktörerna ser till att även de vuxna mår bra och känner sig trygga på evenemangen och barnet ges friheten att uppleva evenemangen på sitt eget sätt.

Fadderaktörerna sätter sig in i barndomen och barnets utvecklingsskeden, så att de kan ta dem i beaktande vid planeringen och utförandet av evenemangen.

Fadderevenemang

Kulturens fadderbarn-evenemangen och evenemangsställena är trygga och lugna. Där beaktar man speciella behov för barn i alla åldrar på ett övergripande sätt – barnen får känna med alla sina sinnen. Man skapar trygghetskänsla även för de vuxna som följer med barnen och beaktar förutom trygghet även hållbarhet, etik och estetik.

Under fadderevenemangen tillåts barnens olika slags temperament och sätt att vara. Rörelse och olika slags känslor är tillåtna. Man strävar efter att tillsammans ta sig över eventuella hinder för deltagande.

Pedagogiska mål

- barnet möter kultur med ett öppet sinne
- barnet är nyfiket och intresserat av kultur
- barnet vet att kulturen tillhör hen och deltar i kulturen
- barnets aktörskap förstärks
- barnets individuella personlighet stärks

Lekens flow

Fadderevenemanget är en interaktiv tillställning där barnet och föräldrarna har plats att delta och uppleva och där inlärning sker i många olika riktningar. Under evenemangen stärks den tidiga interaktionen mellan barn och vuxna samt barnets interaktion med den omgivande världen.

Det centrala i verksamheten är leken – barnens egen kultur. Det interaktiva evenemanget innefattar även ett undersökande grepp samt en gemensam upplevelse. Barnet får förebilden av en lekande vuxen.

Som experter inom kultur och konst ger vi hopp, hjälper att hitta möjligheter och se alternativ utan att vi friserar världsbilden.

Konst- och kulturupplevelse och närvaro

Under evenemangen får barnet uppleva och göra observationer i fred. Man är närvarande i

situationen och går framåt på barnets villkor, med beaktande av dess ålder. Kommunikationen sker på många sätt: genom att se, smaka, lukta, beröra och röra sig. Evenemangen inkluderar kroppslighet, rörelse, möjlighet att undersöka, göra eller bara vara.

Mötet skapar en dialog mellan barnet och kulturen. Det centrala är gemensam glädje, gemensam aktivitet och gemensam närvaro. Man förbereder och skapar verksamhet för barnen, samtidigt som man lyssnar till deras åsikter.

Evenemangets ansvariga, ledare och uppträdande

De som är ansvariga för, leder och uppträder på evenemangen, har en nyckelroll. De måste ha förmåga och färdigheter för närvarande interaktion, som skapar trygghet för såväl barnet som föräldrarna. Trygghetskänslan är en förutsättning för att barnet kan vara kreativt och även hantera skrämmande saker under evenemangen. Respektfulla möten mellan alla parter måste hålla genom hela evenemanget.

De ansvariga skapar evenemanget tillsammans med barnen, inte över dem. Det är viktigt att de ansvariga har en hög nivå av yrkesmässig kompetens samt en vilja att arbeta tillsammans med barn. Fadderverksamheten ger de ansvariga möjligheten att testa olika sätt att arbeta ur barns perspektiv.

Inom Kulturens fadderbarn samarbetar man med professionella inom kultursektorn, konstnärer samt kultur- och konstpedagoger. Aktörernas omfattande kulturbakgrund och språkkunskaper ökar projektets tillgänglighet och kulturella förståelse.

Fadderevenemangens fysiska och psykiska miljö

Kulturens fadderbarn-verksamhetens omgivning är åtkomlig, så tillgänglig och trygg som möjligt både psykiskt och fysiskt. Aktörerna identifierar de saker som hindrar familjer att delta i evenemang och avlägsnar hindren. Tillgänglighet skapas genom att fadderbarnens föräldrar kan känna att de behärskar alla skeden av deltagandet, från anmälan till att vistas på evenemanget.

Webbplatsen Kummilapset.hel.fi måste vara lätt att använda och informativ. Webbplatsen utvecklas ständigt utifrån användningsupplevelser. Den vuxna som anmäler barnet till projektet och tar barnet till evenemangen måste på webbplatsen kunna hitta information om projektet och evenemangens omgivning samt om vad man gör där.

Fadderaktörerna lägger upp information om sina utrymmen på projektets webbplats, som sedan översätts till olika språk från projektets sida. Aktörerna ser även till att informationen hålls uppdaterad.

I kommunikationen fäster man uppmärksamhet vid att projektet beskrivs med ett tydligt och begripligt språk.

Deltagandet i fadderevenemangen görs så enkelt och trevligt som möjligt. Det är bra att säkerställa att det finns möjligheter att bland annat ge mat åt barnen och byta blöjor.

Evenemangen ges en tillåtande atmosfär: barnen får vara barn och de vuxna får vara osäkra.

Evenemangsplatsens personal

I barnens tankar börjar evenemanget ofta redan på vägen dit. Därför bör hela personalen på evenemangsplatserna vara förberedd och känna till sin roll i fadderevenemanget. De förstår de särskilda egenskaperna hos verksamhet som är riktad till barn och kunderna kan lätt närma sig dem vid behov.

Fadderaktören och evenemangsplatsens personal har ansvar över att se och agera om något sådant avvikande sker som man måste ingripa i under fadderevenemanget. Kulturens fadderbarn-organisationen hjälper aktörer och evenemangsplatsernas personal att klarlägga riskhanteringen och säkerheten.

Kulturens fadderbarn-organisationen och fadderorganisationer

Projektets målsättningar

Helsingfors stads mål för projektet är att öka familjers välmående med hjälp av kultur och främja barnfamiljers kulturella likvärdighet. Dessutom har man som målsättning att öka tillgängligheten hos konst- och kulturinstitutioner i Helsingfors genom att erbjuda dem metoder för att fördjupa publikrelationen och utveckla sina publikarbetsmetoder samt stärka konstinstitutionernas småbarnspedagogik.

Varje fadderaktör definierar sina egna mål för projektet ur sitt eget utgångsläge. Alla parter inom samarbetet bör vara medvetna om varandras mål och respektera dem.

Teater ILMI Ö.:s evenemang
Skogen sjunger! för
barn födda 2021

Avbildad Anne Korhonen och
Outi Sädekallio-Snellman.
Bild Matti Snellman

”

Föreställningen var en fräsch, annorlunda barnteaterföreställning. Jag kan säga att föreställningen till och med var lite anarkistisk. Och rörlig. Underbar!

Framskridandet av målen följs med mätare som kan vara gemensamma för alla eller separata för varje aktör. Rätt valda mätare visar vad man lyckades med och vad man vill utveckla. Mätarna förändras när projektet framskrider, så det är viktigt att man kontinuerligt utvecklar dem tillsammans.

Utveckling av projektet

Stadens kultursektors koordinatör och producent ansvarar för att driva Kulturens fadderbarnprojektet vidare. Projektet utvecklas i samarbete med fadderaktörer, fadderfamiljer och samarbetsparter. Man kommer tillsammans överens om tyngdpunkterna i utvecklandet och preciserar dem utifrån aktörernas behov.

Under de första åren bygger man upp en gemensam förståelse för projektets pedagogik och verksamhet tillsammans med olika slags barnfamiljer. Man planerar även evenemangens innehåll, format och produktionssätt, samt färdigställer projektets webbplats.

Det är viktigt att uppmärksamma vilken särskild behållning varje fadderaktör har för projektets helhet och bygga upp verksamheten därefter. Alla aktörer ger sig in i projektet ur olika utgångslägen med olika slags styrkor och man lär sig tillsammans genom att utbyta erfarenheter och kunskap. Det är viktigt att stärka den ömsesidiga tilliten och ge tid för samarbetet att utvecklas.

Förutom fadderaktörerna ska man även komma ihåg de andra samarbetsparterna, såsom rådgivningsbyråer och småbarnspedagogiken. Dessutom är det viktigt att gemensamt identifiera barnens fortsatta väg inom fritidssysselsättningar och skapa vägar framåt.

Helsingfors idrottstjänster
evenemang BabySauna för
barn födda 2024 i samarbete
med Loiske ensemble
Bild Kirsi-Marja Raunio

Bebisen gillade föreställningen väldigt mycket, den var också trevlig och lugn för mamman. Den aktiverande delen var trevlig för barnet. Tack!

Främjandet av mångfald

Helsingfors kulturvision *Konst och kultur i Helsingfors 2030* sätter konst och kultur i centrum för stadens utveckling och det goda livet. Visionen lyfter fram kulturens potential att ta itu med stadens utmaningar: konst och kultur kan främja kreativitet, förståelse samt kritisk och konstruktiv dialog. Att förebygga segregation är ett av de viktigaste målen i Helsingfors stadsstrategi 2021-2025 och Kulturens fadderbarn är ett av de sätt på vilket kulturen kan vara en del av lösningen. Tanken är att kultur kan skapa en känsla av gemenskap som fungerar som en motvikt till segregation och polarisering.

Det finns forskningsbevis för att en stark kulturell identitet är förknippad med hög självkänsla och en känsla av tillfredsställelse. Kunskap om den egna kulturella bakgrunden och det egna kulturarvet bidrar inte till segregation mellan kulturella grupper, utan tvärtom - det verkar gå hand i hand med bättre utbildning, sysselsättning och moderata politiska åsikter. Att bygga upp en stark och accepterande kulturell identitet börjar i tidig barndom och det är viktigt att varje barn kan vara stolt över sin kulturella bakgrund.

Mångfalden i aktiviteterna inom ramen för Kulturens fadderbarn har främjats i samarbete med organisationer och projekt. Under 2019, i planeringsfasen, som en del av Mukana-projektet som finansieras av Helsingfors stad, organiserade Globe Art Points konstnärer diskussioner och verkstäder mellan Kulturens fadderbarns konst- och kulturinstitutioner och mångkulturella familjer. I verkstäderna steg de mångkulturella föräldrarnas oro fram för att deras barn skulle uppleva sin egen bakgrundskultur som på något sätt underlägsen majoritetskulturen. Föräldrarna ville att evenemangen

Helsingfors stadsmuseums evenemang Titta! Titta! för barn födda 2023, i samarbete med DOT rf

Bild DOT rf / Volker von Bonin / Helsingfors stadsmuseum

” Villa Hagasund var ett bra ställe, det fanns mycket att förundra sig över, både för en vuxen och ett barn. Bebisen älskade teaterföreställningen och har nog aldrig kunnat sitta still så länge och undrat över något. Polaroidfotot var också en bra idé!

skulle behandla teman som var bekanta och relevanta för dem, och att de skulle tas fram av karaktärer och personer som barnen kunde identifiera sig med.

Samspelet med mångkulturella kulturaktörer stärktes också genom deltagande i ett nätverksmöte som anordnades av Dörren-projektet på Luckan rf. Under 2021 genomfördes en pro gradu avhandling vid Konstuniversitetet (Elizaveta Bomash), där man undersökte nätverksevenemangets inverkan på kulturfadernas attityder och förverkligandet av mångfald.

Kulturens fadderbarn deltog i projektet Moniääninen Helsinki (Helsinki med många röster) 2021-2023. Med stöd av somaliska och arabiska koordinatörer som anställdes av projektet samlades grupper av arabiska och somalisktalande föräldrar, och diskussionerna med dem gav tydliga resultat för utvecklingen av verksamheten:

- Det är inget fel på aktiviteten och dess struktur i sig, men ordet "gudbarn" som uppfattas som kopplat till kristendomen, kan stöta bort vissa familjer.
- Att bygga upp förtroende är långsamt och det finns ingen genväg. Förtroende byggs först upp med människor och först sedan i verksamheten. Förtroendeskapande aktiviteter kommer att tala för sig själva, men resultaten syns långsamt.
- Kommunikation genom broschyrer eller på annat sätt i skrift är inte effektivt. I stället behöver man bra videor, bilder och budbärare från samfunden.

Fadderorganisationernas intresse för att ta hänsyn till olika kulturella bakgrunder och ansvarsfull kulturfostran var så stort att den gemensamma värdegrundsfrågan "Vems kultur?" som öppnats redan tidigare, preciserades under 2022 och 2023 och belystes ur olika perspektiv vid tre samutvecklingstillfällen för alla aktörer under ledning av experter.

Hundratals evenemang inom Kulturens fadderbarn anordnas årligen i olika delar av Helsingfors (t.ex. 880 st. år 2024), och vid valet av platser beaktas även regionala behov. Under åren 2023-2024 deltog Kulturens fadderbarn i fyra kulturevenemang för den somaliska befolkningen i Malms kulturhus, biblioteket Ode, Nordhuset och Annegården samt på Ramadanfesten i Nordhuset. Hundratals somaliska och arabisktalande familjer och barn deltog i alla dessa evenemang.

Vetenskapsmuseet Lågens
evenemang Språket utvecklas
genom sång för barn födda 2023

Bild Saara Seppälä

Musiken fick mitt barn
att dansa och fokusera.

Vems kultur? Precisering av Kulturens fadderbarns värderingar och stegmärken

Preciseringarna till Kulturens fadderbarns värdering Vems kultur? bearbetades på fadderorganisationernas samutveckling 1.6.2023 på Observatoriet i Helsingfors. Sakkunnig på mötet var Kultur- och religionsforum FOKUS rf:s verksamhetsledare, PeD Marja Laine som tillsammans med de av kulturarvet specialiserade aktörerna utarbetade texterna för dessa stegmärken. Illustrationerna är gjorda av Raquel Benmergui.

Avsikten med verksamheten inom Kulturens fadderbarn är att öka alla barns delaktighet i konst och kultur. Ibland är vägen till kulturen inte helt rak. Låt oss därför tillsammans lyfta fram synpunkter och idéer som stöder alla barn i deras identitetsprocess och hjälper dem att vara delaktiga! För att det ska kunna ske har vi tagit fram dessa steg med vars hjälp vi strävar efter att ge barnen en upplevelse av att vara och en blir bemött som den man är och att varje familjs kulturarv är betydelsefullt och blir sett.

Steget för kulturarv

→ Jag förstår att det finländska kulturarvet kan vara okänt och nytt för barnet och hens familj. Skapar jag en känslomässig upplevelse som är positiv, förvirrande eller skrämmande, eller till och med separerande?

→ Jag förmedlar information om att inte allt kulturarv är materiellt, konkret, kanoniserat. Jag lyfter fram betydelsen av det immateriella kulturarvet – historier, seder och färdigheter – i synnerhet när barnets kulturarv har förstörts i krig eller när det materiella kulturarvet av andra skäl inte har en lika framträdande roll. Jag gör det här för att stärka familjerna, inte för att jämföra dem.

Steget att identifiera maktutövande

→ Jag inser att min roll som väljare och kurator innebär ett maktutövande, vilket medför ansvar. Jag kan till exempel känna ett ansvar för att minska minoritetsstressen, alltså ser jag till att ingen behöver representera någon annan än sig själv.

→ Jag överväger ifall någon annan än en representant för kulturen i fråga kan "undervisa" i kulturarvet? Vilka möjligheter och utmaningar skulle det innebära? Mitt mål är att ge utrymme, lyfta fram, hjälpa och stöda.

Steget att verka inom en viss tid

→ Jag är medveten om att kulturverksamhet är en dialog inom en viss tid. En del av mina handlingsätt kan vara tidsenliga och baserade på ny forskning. Det betyder inte att alla delar samma principer. Klarar jag av att acceptera det att alla inte kan delta i min verksamhet om till exempel alla wc:n är unisex?

Steget att hantera sina egna känslor

→ Jag stannar ibland upp och tänker efter vad som oroar mig. Vad är det som känns utmanande? Varför känner jag så här? Är rädslan befogad, eller är jag till exempel rädd för att min verksamhet ska väcka uppståndelse? Jag kommer ihåg att sårande beteende och avsiktligt provocerande inte är samma sak som till sin grund sensitiv och empatisk kulturverksamhet.

→ Konsten lyfter fram olika synpunkter. Jag skapar utrymme för mod och öppenhet. Jag ser kritik som en möjlighet att lära sig och gå vidare.

Steget för språklig kommunikation

→ Jag kommer ihåg att språket endast är ett medel. Jag ordnar aktiviteter som inte endast baserar sig på språk och där alla kan delta på sitt eget sätt. Jag ser till att innehållet är visuellt och mångsidigt, och använder klarspråk.

→ Jag är medveten om den språkliga och kulturella mångfalden inom min arbetsgemenskap. Jag ger uppriktigt utrymme och möjligheter att utnyttja denna kompetens. Jag erbjuder praktikplatser för studerande med olika språk.

Steget att bemöta utmanande situationer

→ Jag accepterar att bygga upp ett förtroende är aktivt arbete, och jag beaktar det i min arbetstidsplanering.

→ Jag är medveten om att kulturarv också innebär svåra känslor. När vi tillsammans tar del av ett svårt kulturarv delar vi också erfarenheter av till exempel rasism, rädsla, krig och sorgen över att kulturarvet har brutits eller försvunnit. När någon bjuder in mig till att ta del av hans kulturarv är jag medveten om kulturarvets svåra roll.

Steget att agera portvakt, gatekeeping

→ Jag utmanar mig själv att fundera över vilken roll jag ger andra. Får till exempel människor som representerar olika kulturarv, religioner eller språk delta i vår verksamhet som jämlika aktörer under hela processen, eller marginaliseras eller exotifieras de till att ge sin synvinkel bara för att vi vill visa att vi tar hänsyn till mångfalden? När jag behöver kunskaper som har med mångfald att göra, vågar jag då dela makten eller vill jag bara ta och köpa ett visst perspektiv till min användning?

Vems kultur?

Avsikten med verksamheten inom Kulturens fadderbarn är att öka alla barns delaktighet i konst och kultur. Ibland är vägen till kulturen inte helt rak. Låt oss därför tillsammans lyfta fram synpunkter och idéer som stöder alla barn i deras identitetsprocess och hjälper dem att vara delaktiga! För att det ska kunna ske har vi tagit fram dessa steg. Med genomgången av dem strävar vi efter att ge barnen en upplevelse av att vara och bli bemött som den man är och att varje familjs kulturarv är betydelsefullt och blir sett.

Hållbar utveckling och barnens delaktighet i utvecklingen av verksamheten

Hållbar utveckling

År 2023 genomgick Kulturens fadderbarn en så kallad SDG-analys (Sustainable Development Goals), som undersökte hur programmet implementerar FN:s Agenda 2030-mål för hållbar utveckling som Helsingfors stad har förbundit sig att följa:

- "Kulturens fadderbarn förstärker strategins mål att använda kultur för att främja inkludering, öka den kulturella förståelsen, minska segregationen och främja medborgarnas engagemang i Helsingfors. Kulturens fadderbarns verksamhet stöder också familjens välbefinnande, mentala välbefinnande, social hälsa och ökar upplevelser av konst och fysisk aktivitet.
- Kulturens fadderbarn är en nyckelåtgärd för att stödja barns och barnfamiljers deltagande i kulturevenemang och därmed för att främja kulturell hållbarhet. Programmet stöder också kulturaktörer av alla storlekar och främjar samarbete. I framtiden skulle tjänsten Kulturens fadderbarn kunna ägna ännu mer uppmärksamhet åt hållbarhetsaspekterna i produktionerna och, som ett tema, åt att stödja hållbara livsstilar."

Barns delaktighet

Barns och familjers erfarenheter står i centrum för Kulturens fadderbarns arbete. Kärnfrågan är hur vi lär oss av barnens erfarenheter och hur vi använder dem. Utgångspunkten för tänkandet är att barnet har en kunskap som den vuxne inte har. Barns verklighet och erfarenhet är bredare än vad vuxna tror.

Kulturens fadderbarn som feedbackgivare och aktivitetsutvecklare

Upplevelsen av barn och familjer är kärnan i Kulturens fadderbarns aktiviteter.
Hur får vi information om barns erfarenheter och använder den?

Värderingarnas förverkligas - Måttstock och Bättrande observation

Måttstock

Framstegen mot målen för Kulturens fadderbarn följs upp ur tre olika perspektiv

1. Familjerna till fadderbarnen

Respons online efter varje evenemang

Systematisk observation av barnens och familjernas upplevelser vid evenemangen, Bättrande observation

2. Konst-, kultur- och idrottsorganisationer som fadderorganisationer

Snabba rapporter efter föreställningsdagarna om undantag och rapportering efter evenemangsserien

Systematisk observation av barnens upplevelser vid evenemangen

3. Kulturens fadderbarns organisation

Kontinuerlig datainsamling från webbplatsen

Insamling och delning av information från aktörerna

Bättrande observation

Målet med den Bättrande observationen är att kontinuerligt förbättra Kulturens fadderbarns evenemang så att de är en meningsfull upplevelse för barn, familjer och de deltagande faddrarna och i linje med värderingarna hos kulturens fadderbarn.

Det primära syftet med bättrande observation är att utveckla observatörens egna evenemang. Samtidigt har observatörerna möjlighet att ge en gåva till det som observeras som respons. Responsen bygger på det vi vill tacka för och det vi lärt oss.

Bättrande observation i ett nötskal:

Innan evenemanget börjar

- Tillgänglighet
- Instruktioner
- Välkommen
- Arrangemang av utrymme
- Nedstigning till en gemensam sak

Under evenemanget

- Respektfullt möte
- En trygg miljö för barn och vuxna
- Innehållet i evenemanget
- Vems kultur?
- Kontinuerlig utveckling
- Hantering av känslor

Efter händelsen

- Nedstigning från evenemanget
- Hej då
- Kopplingen till Kulturens fadderbarn

Vad tog jag med mig från helheten till mina egna aktiviteter?

Teatermuseets evenemang Hur hittar den Snälla Draken sig själv? för barn födda 2022

Avbildad Freia Stenbäck.
Bild Heini Räsänen

En underbar inkluderande pjäs, precis lagom för åldersgruppen!

Föreningen för kulturarvsfostran i Finland evenemang Yalla! verkstad för barn födda 2023

Bild Julia Uusoksa

Helt underbart ögonblick! Vacker musik, mycket att utforska för de små och en varm, glad atmosfär. Mera sådant!

Om skribenterna

Helena Ahonen är en kulturperson som fungerade som intendent för Helsingfors stadsorkester år 2000, då orkesterns första gudbarnsprojekt inleddes.

Eve Alho är en pionjär inom finsk musikutbildning och en av grundarna av musiklekskola för spädbarn. Hon utvecklade programmet för Helsingfors stadsorkesters första gudbarnsprojekt under åren 2000-2002.

Hamdi Geddi grundade tillsammans med sin man Somalitoons, ett företag som producerar tecknade filmer på somaliska på nätet. Hamdi har delat med sig av sin expertis och byggt en bro mellan Kulturens fadderbarn och somalisktalande familjer.

Tuula Haavisto var kulturdirektör i Helsingfors 2017-2019. På hennes initiativ började Helsingfors stadsorkesters gudbarnsprojekt att utvidgas till att omfatta flera kulturgrenar och alla barn under skolåldern.

Minna Huotilainen är professor och hjärnforskare vid Helsingfors universitet, och hennes forskning fokuserar på inlärnings neuropsykologi och -fysiologi. Hon har utvecklat ett utbildningspaket för Kulturens fadderbarn om kulturens roll i utvecklingen av barn under skolåldern.

Arja-Liisa Kaasinen är samarbetschef på Arkitektur- och designmuseet, där hon planerar nya aktiviteter för det nya museet.

Hanna Kapanen är ansvarig för publikarbetet på Arkitektur- och designmuseet och expert på designpedagogik, som också har bidragit med sin expertis i utformningen av Kulturens fadderbarn.

Tiia Konttinen är översköterska på mödra- och barnrådgivningen i Helsingfors och ansvarar för kontakterna mellan Kulturens fadderbarn och personalen på barnrådgivningen.

Annika Kukkonen är ansvarig för publikarbetet vid Helsingfors stadsorkester. Hon producerade Helsingfors stadsorkesters gudbarnsprojekt för barn födda 2012 och fortsätter att producera fadderbarnsprojektet för barn födda 2020. Annika har deltagit i planeringen av Kulturens fadderbarn ända sedan starten.

Dansteater Hurjaruuths
evenemang Hupsistupsis!
– Cirkusverkstad för
barn födda 2022
Bild Riku Virtanen

” En grym, rolig workshop som aktiverar alla sinnen, vilket barnet helt klart trivdes med!

Marja Laine är verksamhetsledare för Kultur- och religionsforumet FOKUS rf. Hon har arbetat som expert på interkulturell och interreligiös dialog och ansvarsfull kulturutbildning i utvecklingen av Kulturens fadderbarn.

Tommi Laitio var direktör av kultur- och fritidssektorn i Helsingfors stad 2017-2022, då Kulturens fadderbarn planerades och inleddes. Han bor nu i Los Angeles och arbetar runt om i världen som expert på stads- och organisationsutveckling.

Monica Lindberg är chef för mödra- och barnrådgivningen i Helsingfors och har lång erfarenhet av att leda och utveckla rådgivningen och främja barnfamiljers välbefinnande och hälsa.

Leena Marila är specialplanerare vid Helsingfors social-, hälsovårds- och räddningssektorn, där hon ansvarar för utvecklingen av familje- och socialtjänster. Hon är involverad i många aktiviteter som är viktiga för barn och ungdomar och som kräver sektoröverskridande samarbete över hela staden.

Pirjo Mattila är utvecklingsexpert vid Helsingfors stads kultur- och fritidssektor, där hon ansvarar för främjandet av barns och ungas välbefinnande och UNICEF:s arbete för en barnvänlig kommun.

Mari Männistö är kulturdirektör vid Helsingfors stad och officiell ägare av tjänsten Kulturens fadderbarn.

Etta Partanen är Innolinks forskningschef. 2019 forskade hon om Helsingfors stadsorkesters gudbarnsprojekt för barn födda 2012.

Hanna-Mari Peltomäki fungerar som ombud för Jane och Aatos Erkkos stiftelse. Stiftelsens stöd gör det möjligt att skala upp Kulturens fadderbarn från ett enskilt konstprojekt till en tjänst som kommer att vara öppen för alla barn under skolåldern som bor i Helsingfors från och med 2026.

Timo Riitamaa är marknadsförings- och kommunikationschef för Cirko – centret för nycirkus.

Pasi Saukkonen är specialforskare vid Helsingfors stads informationstjänster och har specialiserat sig på frågor som rör mångkulturalism, invandring och integration. Han har deltagit i utvecklingen av Kulturens fadderbarn som expert på frågor om kulturell mångfald.

Satu Sopanen är musiker och musikpedagog, framför allt känd som en mångsidig expert på barnmusik. Hon har planerat, tänkt ut och utvecklat innehållet i Helsingfors stadsorkesters gudbarnsevenemang sedan 2002.

Marianne Turtio är mamma till ett Kulturens fadderbarn, som föddes 2021.

Redaktionsgrupp

Ulla Laurio är specialplanerare vid Helsingfors stads kulturtjänster och den första koordinatör och projektledaren för Kulturens fadderbarn 2019-2024.

Annika Kukkonen är ansvarig för publikarbetet vid Helsingfors stadsorkester. Förutom att producera har hon också deltagit i ett stort antal fadderevenemang som artist.

Mirka Nokka är chef i teamet för främjande av barnkultur på konstcentret för barn och unga Annegården.

Anna Rosendahl är producent vid Annegårdens publikarbete och var den första producenten för Kulturens fadderbarn 2020-2023. Tillsammans med Ulla Laurio och fadderaktörer utvecklade hon produktionsstrukturerna, innehållsramarna och verksamhetssätten för Kulturens fadderbarn.

Anu Ojanen är kommunikationsexpert vid Helsingfors stads kultur- och fritidssektorn. Hon har i flera år ansvarat för kommunikationen kring Kulturens fadderbarn.

Helsingfors

Tjänsten Kulturens fadderbarn erbjuder alla barn som bor i Helsingfors och som är födda 2020 eller senare möjligheten att bli fadderbarn till en eller flera kulturorganisationer. Vilken kulturorganisation som blir fadder bestäms enligt barnets födelseår. Faddrarna bjuder in barnet och en närstående vuxen till minst två gratisevenemang som är anpassade till barnets ålder varje år, fram till dess att barnets åldersgrupp börjar skolan.

Barnen bjuds in att delta via barnrådgivningen.

Tjänsten syftar till att stärka välbefinnandet hos familjer och barn, både genom kulturens bevisade verkan på välbefinnandet och genom att ge familjer möjlighet att träffa andra i samma skede i livet. För fadderorganisationerna inom konst, kultur och idrott utgör programmet en plattform för ökat samarbete. Förhoppningen är också att aktiviteterna ska främja en känsla av gemenskap bland stadsborna och motverka segregation mellan olika stadsdelar och grupper av invånare.

Konceptet Kulturens fadderbarn bygger på två liknande projekt som Helsingfors stadsorkester genomfört med barn födda 2000 och 2012. De deltagande familjerna gav projektet mycket gott betyg och ansåg bland annat att det hade stärkt familjens välbefinnande och ökat deras intresse för kulturaktiviteter.

I denna publikation presenteras tjänsten Kulturens fadderbarn ur barnens, familjernas, fadderorganisationernas och stadens synvinkel. Den innehåller också en beskrivning av det praktiska genomförandet av tjänsten.

Helsingfors stad
Kultur- och fritidssektorn
Kulturtjänster

Maskinverkstadsgränden 3
00510 Helsingfors
POSTBOX 51400
00099 Helsingfors stad

Telefonväxel 09 310 1691
www.hel.fi